

2021

Záverečná správa

Z REGISTRAČNÉHO TÝŽDŇA rodín v bytovej núdzi v Košiciach

Všade dobre, doma najlepšie...

Daniel Gerbery * Zuzana Turkovič * Darina Ondrušová

Obsah

PREDHOVOR.....	2
ZHRNUTIE HLAVNÝCH ZISTENÍ.....	3
ÚVOD.....	6
1 METODOLÓGIA VÝSKUMU.....	7
1.1 Ciele výskumu.....	7
1.2 Teoretické východiská.....	7
1.3 Identifikácia rodín v bytovej núdzi.....	9
1.4 Nástroje a spôsob zberu dát.....	10
1.5 Etické aspekty zberu dát.....	10
1.6 Limity výskumu.....	10
2 ZÁKLADNÉ CHARAKTERISTIKY DOMÁCNOSTÍ V BYTOVEJ NÚDZI.....	12
2.1 Dospelí členovia rodín.....	13
2.2 Deti v rodinách v bytovej núdzi.....	17
2.3 Miesto pobytu a zastúpenie rodín podľa typu obydliá.....	20
3 BYTOVÁ NÚDZA: PRÍČINY A AKTUÁLNE PODOBY.....	26
3.1 Trvanie, dôvody a vývoj bytovej núdze.....	26
3.2 Podoby súčasnej bytovej núdze: rodiny v preplnených obydliach, nevyhovujúcom a neistom bývaní.....	28
3.3 Spokojnosť s bývaním a prekážky pri hľadaní stabilného bývania.....	33
4 NÁKLADY NA BÝVANIE, PRÍJMY A DLHY.....	39
4.1 Príjem a náklady na bývanie.....	39
4.2 Dlhy a exekúcie.....	43
5 ZDRAVIE.....	44
ZÁVER.....	45
ZOZNAM BIBLIOGRAFICKÝCH ODKAZOV.....	46
PRÍLOHA – DOTAZNÍK K REGISTRAČNÉMU TÝŽDŇU	

Predhovor

Všade dobre, doma najlepšie, hovorí sa v známom slovenskom porekadle. Domov je miesto, kde sa možno cítiť bezpečne. Bez obáv, že sa nie je kam vrátiť. Ale nielen to. Domov je tiež priestor, ktorý patrí iba jeho obyvateľom, bez prístupu iných ľudí, s ktorými ho nechcú zdieľať. Bez rizika, že životy, zdravie, majetok jeho obyvateľov budú ohrozované. Kde nechýba blízkosť, ale aj priestor pre seba a svoj oddych pred vykročením za ďalšími povinnosťami.

Pre mnohých ľudí na Slovensku však spomenuté porekadlo neplatí. Ak aj nie sú bez prístrešia, nútení prespávať vonku na ulici, ich obydlia sotva vytvárajú pocit bezpečia, stability, zázemia. Vlhké steny, plesne, chýbajúci prístup k pitnej vode, či preplnenosť obydli sú len niekoľkými príkladmi nevyhovujúceho bývania, v ktorom sú zdravie a pohoda jeho obyvateľov ohrozované. Jednou z hlavných príčin tohto stavu je podľa OSN nízka cenová dostupnosť bývania. Bytov, v ktorých by si mohli dovoliť bývať aj ľudia s nízkymi príjmami, je nedostatok, a tak sú mnohí nútení ostávať v nevyhovujúcom bývaní aj niekoľko rokov či desaťročí.

Situácia je o to vážnejšia, ak sa týka rodín s deťmi, ktoré navyše kvôli chýbajúcemu či nevyhovujúcemu bývaniu niekedy ani nemôžu ostať spolu – deti žijú len so svojimi matkami, alebo partneri bez svojich detí.

Nadácia DEDO v spolupráci s mestom Košice, Inštitútom pre výskum práce a rodiny a ďalšími partnerskými organizáciami chcela poukázať na zložitú situáciu rodín v bytovej núdzi, ale aj na to, že tento problém má riešenie. V poslednom májovom týždni sa v Košiciach uskutočnil registračný týždeň rodín v bytovej núdzi, zameraný na mapovanie rozsahu a podôb bytovej núdze rodín v meste, ktorého cieľom tiež bolo získať kontakty na rodiny v zlej bytovej situácii, ktoré majú záujem o nájomné bývanie so sociálnou podporou, ponúkané s využitím prístupu housing-first.

Na nasledujúcich stranách predstavujeme zistenia z registračného týždňa, s úprimným želaním, aby čo najviac rodín na Slovensku malo bezpečné bývanie a domov, v ktorom sa budú cítiť dobre.

Ďakujeme všetkým dobrovoľníkom, ktorí prispeli k úspešnému priebehu registračného týždňa, navštívili rodiny v bytovej núdzi a uskutočnili s nimi rozhovory. A ďakujeme aj rodinám, ktoré sa do registračného týždňa zapojili, za ich ochotu, otvorenosť a vytrvalosť pri každodennom zvládaní neľahkých situácií, ktorým musia čeliť.

Autori

Zhrnutie hlavných zistení

Registračný týždeň rodín v bytovej núdzi v Košiciach prebiehal od 24. do 30. mája 2021. Do výskumu neboli zaradení dospelí jednotlivci bez dieťaťa do 18 rokov, ani bezdetné páry.

Základné charakteristiky domácností v bytovej núdzi

- Do registračného týždňa sa zapojilo 309 rodín, pričom počet respondentiek – žien bol 245 (79 %).
- Celkový počet členov týchto rodín je 1 737. Z nich bolo 550 dospelých osôb (vrátane manželov/iek a partnerov/iek respondentov/tiek) a 1 187 detí. V čase zberu dát okrem toho očakávali narodenie ďalšieho dieťaťa v každej desiatej domácnosti.
- Väčšina opýtaných žije v Košiciach dlhodobo. Viac ako 70 % z nich uviedlo, že žijú v Košiciach dlhšie ako 10 rokov.
- Z celkového počtu 309 respondentov/tiek je podiel rodičov – samoživiteľov/samoživiteľiek 22 %, väčšinou ide o ženy. Väčšina, 57 % z celkového počtu 59 žien – samoživiteľiek, býva so svojimi deťmi v zariadeniach núdzového bývania a útulkoch.
- Medzi respondentmi a respondentkami boli aj takí, ktorí uviedli, že majú manžela/ku alebo partnera/ku, ale momentálne nežijú v spoločnej domácnosti – išlo o ďalších 29 (10 %) osôb. Takmer jedna tretina z nich (9 osôb) za hlavný dôvod označila pravidlá zariadenia, ktoré neumožňujú takéto spolužitie a ďalších 7 osôb uviedlo ako dôvod nedostatok finančných prostriedkov.
- 13 % respondentov/tiek bolo pracujúcich a takmer 25 % bolo nezamestnaných. V útulkoch a zariadeniach núdzového bývania mala pravidelne platenú prácu až jedna tretina respondentov/tiek. Najviac, 41 % respondentov/tiek, bolo na materskej/rodičovskej dovolenke. Zaregistrovali sa aj 4 respondenti/ky na starobnom dôchodku.
- 95 z celkového počtu 309 respondentov (31 %) uviedlo, že niektorý člen rodiny trpí závažnými a dlhodobými fyzickými zdravotnými problémami a 27 (9 %) uviedlo, že niektorý člen rodiny má problémy s duševným zdravím. 6 respondentov/tiek a 7 ich partnerov/iek má preukaz ŤZP, rovnako ako 10 detí do 18 rokov, ktoré bývajú v domácnosti s rodičmi.

- V spoločnej domácnosti s účastníkmi/čkami registračného týždňa aktuálne býva najmenej 746 (63 %) z celkového počtu 1 187 detí (pri niektorých rodinách nebola takáto informácia uvedená).
- V náhradnej starostlivosti je spolu 76 detí: 58 v centrách pre deti a rodiny a 18 v profesionálnych rodinách.
- Priemerný počet detí na jednu rodinu je 3,8, a ak berieme do úvahy len deti, ktoré bývajú s respondentmi/tkami v spoločnej domácnosti, ich priemerný počet je 2,4.
- Viac ako jedna tretina z celkového počtu detí je v predškolskom veku: 20 % detí je vo veku do troch rokov a ďalších 14 % od troch do šiestich rokov.
- V prístreškoch (v nevyhovujúcom bývaní) žije 45 % rodín a v záhradných chatkách 16 % rodín. Zaregistrovalo sa aj 5 osôb, ktoré nemajú žiaden domov a žijú vonku na ulici – v týchto prípadoch s nimi aktuálne deti nebývajú.
- V zariadeniach núdzového bývania a útulkoch žije 24 % rodín. 11 % domácností býva v byte alebo dome, polovica z nich bez platnej nájomnej zmluvy.
- K najčastejším miestam obvyklého pobytu patrili: osada Mašličkovo, sídlisko Dargovských hrdinov, osada Lubina, útulok na Adlerovej ulici, krízové centrum na Poľnej ulici v Košickej Novej Vsi, Hemerkova ulica, osada Pri malej stanici a Pri bitúnku, ako aj útulok na Jarmočnej ulici.

Trvanie a aktuálne podoby bytovej núdze

- Priemerná doba zotrvávania v type bývania, v ktorom boli domácnosti zachytené počas registračného týždňa, predstavuje osem rokov. 22 % domácností v bytovej núdzi bývalo na tom istom mieste 10 rokov a viac. Týkalo sa to najmä domácností v prístreškoch, domoch a bytoch.
- Najmenej jedna tretina opýtaných pritom zažila odlúčenie od rodiny alebo bytovú núdzu už v detstve: 14 % respondentov/respondentiek strávilo určitú časť detstva v detskom domove (v priemere okolo 10 rokov). U príbuzných strávilo časť detstva 6 % opýtaných. 9 % respondentov/respondentiek v detstve strávilo nejakú dobu s rodičom/rodičmi v prístrešku v osade, pričom išlo väčšinou o dlhotrvajúcejšiu skúsenosť. 3 % opýtaných strávili časť detstva s rodičom v zariadení núdzového bývania.
- Mestské nájomné byty v minulosti využívalo približne 8 % domácností.

- K najčastejším príčinám vzniku bytovej núdze patril odchod z rodičovského domu, resp. osamostatnenie, odchod za partnerom/kou – túto odpoveď uviedlo 43 (14 %) z 309 respondentov/tiek, rozpad manželstva – 32 (10 %) respondentov/tiek a bytová núdza pretrvávajúca už od detstva – 27 (9 % osôb). Uvádzané však tiež boli aj ďalšie príčiny vzniku bytovej núdze – nepredĺženie nájmu, strata práce, podvod, násilie, zdravotné problémy, finančné problémy, úmrtie v rodine.
- Pandémia COVID-19 neznamenalala pre väčšinu domácností v bytovej núdzi zásadnú zmenu podmienok bývania. 3 % domácností sa kvôli dôsledkom pandémie koronavírusu museli presťahovať do iného obydli alebo sa u nich zvýšilo riziko vyst'ahovania z nájmu.
- Väčšina rodín býva so svojimi deťmi v stiesnených podmienkach – až 173 rodín (56 %) uviedlo, že má pre seba na bývanie jednu izbu (okrem kuchyne), a 60 rodín (19 %) uviedlo, že má na bývanie k dispozícii izby dve. Len 19 rodín (6 %) býva v 3 alebo viac izbách.
- Okrem toho 65 rodín (21 %) uviedlo, že žijú v obydlí s inými osobami a 20 rodín (6 %) uviedlo, že bývajú v obydlí spoločne s inou rodinou/rodinami.
- Z hľadiska vybavenosti obydlí (okrem útulkov a zariadení núdzového bývania) býva približne tretina rodín (32 %) v obydlí bez pripojenia na elektrinu, 48 % nemá v obydlí pripojenie na plyn a 52 % rodín býva v obydlí, ktoré nedisponuje zdrojom pitnej vody.
- Z hľadiska rizika vyst'ahovania rodiny najčastejšie bývajú v obydlí, ktoré nepatrí nikomu, resp. je postavené bez potrebných povolení (32 %), pričom bývanie v obydlí bez konkrétneho vlastníka je charakteristické najmä pre rodiny žijúce v prístreškoch v osadách – takmer 48 %.
- Väčšina zo všetkých 309 oslovených rodín – 44 % - je so svojim súčasným bývaním nespokojná, pričom až 35 % z týchto rodín uviedlo, že sú v obydlí „veľmi nespokojní“. Zároveň takmer 69 % rodín považuje za najväčšiu prekážku pri hľadaní podnájmu nedostatok finančných prostriedkov.
- Rodiny žijúce v zariadeniach núdzového bývania uvádzajú priemernú mesačnú výšku nákladov na bývanie 140 €, rodiny žijúce v bytoch/domoch 250 €.
- Viac ako štvrtina rodín v bytovej núdzi čelí aj zadlženiu – 87 (28 %) respondentov/tiek uviedlo, že majú v súčasnosti nejaké dlžoby. 21 % rodín má 1 alebo viac exekúcií.

Úvod

Cieľom tejto správy je predstaviť odbornej aj laickej verejnosti hlavné zistenia z registračného týždňa rodín v bytovej núdzi na území mesta Košice, ktorý sa uskutočnil od 24. do 30. mája 2021.

K uskutočneniu registračného týždňa viedli Nadáciu DEDO v spolupráci s mestom Košice, Inštitútom pre výskum práce a rodiny a ďalšími partnerskými organizáciami tri hlavné dôvody. Prvým bolo umožniť rodinám v bytovej núdzi zaregistrovať sa do programu housing-first, v rámci ktorého bude niektorým rodinám ponúknuté štandardné bývanie v nájomnom byte, s nákladmi na bývanie zohľadňujúcimi ich finančnú situáciu a s podporou multidisciplinárneho tímu odborníkov tak, aby si dokázali toto bývanie udržať. Nadácia DEDO ako hlavný organizátor registračného týždňa sa dlhodobo venuje podpore rodín v bytovej núdzi, najmä v útulkoch, ktoré prevádzkuje.¹ Má záujem prinášať inovatívne riešenia pre zlepšovanie situácie týchto rodín, vrátane bývania s prístupom housing-first, a tak predchádzať reprodukcii bezdomovectva a vylúčenia z bývania – situáciám, ktorých svedkami sme už v súčasnosti, kedy sa deti rodičov, ktorí vyrastali v útulkoch, alebo v nevyhovujúcom bývaní, ocitajú v rovnako nepriaznivých podmienkach so svojimi rodinami a deťmi.

Druhým dôvodom bol zámer komplexnejšie zmapovať po prvýkrát v podmienkach SR v kontexte ukončovania bezdomovectva bytovú núdzu rodín, jej rozsah a formy, a to na území mesta Košice. Tretím dôvodom bolo získať dáta o potrebe pomoci a služieb pre rodiny v bytovej núdzi ako podklad pre mesto Košice pri príprave koncepcie sociálnych služieb a sociálneho bývania.

Nadácia DEDO ako hlavný organizátor koordinovala prípravu a realizáciu registračného týždňa, vrátane zberu dát – štruktúrovaných rozhovorov s rodinami v teréne. Odborným garantom výskumu na základe zozbieraných dát bol Inštitút pre výskum práce a rodiny, ktorý navrhol metodológiu výskumu, uskutočnil vyhodnotenie dát a spracoval túto záverečnú správu.

Predkladaná záverečná správa je členená do piatich častí. V prvej kapitole sa stručne venujeme metodológii výskumu – jeho teoretickým východiskám, cieľom, limitom, zberu a vyhodnocovaniu dát. Ostatné kapitoly sa zameriavajú na samotné výskumné zistenia.

---

¹ Útulok Dorka: <https://www.centrumdorka.sk/dorka-kosice/>

1 Metodológia výskumu

V tejto časti stručne predstavíme výskumný dizajn, ktorý bol použitý pri realizácii registračného týždňa rodín v bytovej núdzi v Košiciach. Budeme pritom odpovedať na otázky, ako napríklad ktoré boli hlavné ciele výskumu, aké bolo jeho obsahové zameranie, akým spôsobom výskum prebiehal, ktoré kritériá boli použité na identifikovanie rodín v bytovej núdzi a ktoré boli hlavné limity výskumu. Všetky tieto skutočnosti sú dôležité pre lepšie porozumenie hlavných zistení výskumu.

1.1 Ciele výskumu

Výskum v rámci registračného týždňa rodín v bytovej núdzi v Košiciach mal viacero cieľov, ktoré úzko súvisia s dôvodmi realizácie registračného týždňa, uvedenými v úvode tejto správy. Konkrétne išlo o nasledujúce ciele:

- Zmapovať rozsah a podoby bytovej núdze rodín v Košiciach;
- Získať prvotný vhľad do reprodukcie bytovej núdze;
- Získať kontaktné údaje na rodiny v bytovej núdzi za účelom ponuky bývania v programe housing-first;
- Získať dáta využiteľné pri plánovaní dostupnosti služieb pre rodiny ohrozené chudobou a sociálnym vylúčením na území mesta Košice.

1.2 Teoretické východiská

V súvislosti s uvedenými cieľmi výskumu možno konštatovať, že aj keď v podmienkach SR doposiaľ nebol realizovaný výskum explicitne zameraný na mapovanie bytovej núdze rodín, niektoré indikátory v pravidelných štatistických zisťovaniach sa tejto témy do určitej miery dotýkajú. Ide najmä o výberové štatistické zisťovanie EU-SILC a v rámci neho Mieru zaťaženia nákladmi na bývanie, ktorá odkazuje k podielu osôb žijúcich v domácnostiach, kde celkové náklady na bývanie predstavujú viac než 40 % celkového disponibilného príjmu domácnosti. V roku 2019 bolo na Slovensku 5,7 % osôb, ktoré žili v domácnostiach, ktorých náklady na bývanie boli vyššie ako 40 % ich disponibilného príjmu, avšak spomedzi domácností žijúcich pod hranicou chudoby išlo až o 26,7 % domácností. EU-SILC zachytáva aj viaceré indikátory týkajúce sa istoty a kvality bývania, ako napríklad vlastnícky status vo vzťahu k obydliu, nedoplatky za energie alebo nájom, miera preplnenosti obydlija, podiel osôb žijúcich v domácnostiach so zatekajúcou strechou, alebo vlhkými stenami.²

---

² Bližšie pozri Gerbery, D.: Odhady počtov ľudí bez domova alebo v rizikovom bývaní. In: Ondrušová, D. – Gerbery, D. – Fico, M. – Filadelfiová, J. – Grandtnerová, L. – Lorenc, I. (2015): Ľudia bez domova: príprava a realizácia empirického výskumu, analýza nástrojov prevencie a riešenia bezdomovectva. Záverečná správa z 1.

Na rozdiel od zisťovania EU-SILC bolo zámerom výskumu v Košiciach zachytiť celú populáciu rodín v bytovej núdzi (v rámci limitov výskumného dizajnu, ktorým sa podrobnejšie venujeme nižšie) a zamerať sa vo väčšej miere aj na ďalšie súvisiace oblasti, ako napr. príčiny, vznik a dĺžka trvania bytovej núdze.

Na druhej strane, registračný týždeň ako metóda získavania kontaktov na rodiny v bytovej núdzi pre projekty housing-first a programy rýchleho zabývania – rapid re-housing a poznatkov o bytovej a sociálnej situácii týchto rodín je v zahraničí pomerne bežnou praxou. Platí to aj o susednej Českej republike. Príkladom je registračný týždeň v rámci projektu rýchleho zabývania rodín s deťmi v meste Brno,³ na ktorý nadviazal výskum hodnotenia úspešnosti tohto projektu.⁴ V tejto súvislosti tiež pri plánovaní registračného týždňa v Košiciach prebehlo viacero konzultácií s Platformou pro sociální bydlení ako jedným z hlavných partnerov brnenského projektu.

Napokon je vhodné poznamenať, že housing-first je v súčasnosti jedným z najnovších a najúspešnejších prístupov ukončovania bezdomovectva. Je založený na ponuke cenovo dostupného bývania v nájomných bytoch s podporou sociálnych pracovníkov, psychologov a ďalších odborníkov ako prvého kroku, bez potreby prechádzať najskôr sieťou inštitucionálnej pomoci – nocľahárni, útulkov a pod. Úspešnosť v tejto súvislosti znamená schopnosť udržať si bývanie aj po skončení poskytovania odbornej podpory, bez opätovného prepadu do bezdomovectva.⁵ Prvé skúsenosti s uplatňovaním tohto prístupu existujú už aj na Slovensku,⁶ vrátane projektu Housing-first pre rodiny v Košiciach, realizovaného Nadáciou DEDO⁷ a výskumu jeho dopadov, realizovaného Inštitútom pre výskum práce a rodiny.⁸

---

etapy výskumného projektu. Bratislava : IVPR. Dostupné na:

https://www.ceit.sk/IVPR/images/IVPR/vyskum/2015/Ondrusova/vu_ludia_bez_domova.pdf.

³ Bližšie informácie o brnianskom projekte sú dostupné napr. na: <https://www.universitas.cz/aktuality/290-brnensky-rapid-re-housing-ziskal-evropskou-cenu>.

⁴ Bartošová, I., Černá, E., Ripka, Š. Průběžná evaluační zpráva 1: Pilotní testování rychlého zabydlení rodin s dětmi (Rapid Re-Housing). Ostrava 2018.

⁵ Bližšie informácie o prístupoch housing-first a rapid re-housing sú dostupné napr. v nasledujúcich materiáloch: Ondrušová, D. (2019); Csomor, G. (2017); Škobla, D., Ondrušová, D., Csomor, G. (2016).

⁶ Ide napr. o tieto projekty:

a) Projekt hlavného mesta SR Bratislavy Dostupné bývanie – Bratislava: <https://bratislava.sk/sk/dostupne-byvanie>.

b) Bývanie – NotaBene (Bratislava): <https://www.notabene.sk/?byvanie>.

c) Housing Cverna – Vagus. (Bratislava): <https://www.vagus.sk/housing-first-cverna/21/o-programe/>.

d) Starostlivé bývanie – Nadácia DEDO (Košice): <https://www.nadaciadedo.sk/starostlive-byvanie/>.

⁷ Housing-first pre rodiny v Košiciach: <https://www.nadaciadedo.sk/housing-first/>.

⁸ <https://ivpr.gov.sk/ukoncovanie-bezdomovectva-ivpr-zacal-s-realizaciou-dvojrocnych-vyskumov-housing-first-v-kosiciach-a-bratislave/>.

1.3 Identifikácia rodín v bytovej núdzi

Z hľadiska realizácie výskumu bolo d'alej dôležité, akým spôsobom bude vymedzený okruh rodín v bytovej núdzi, t. j. skupina rodín, ktoré budú zaradené do registračnej databázy pre projekty housing-first a do výskumného súboru.

Dôležitou podmienkou identifikácie rodín bola prítomnosť detí do 18 rokov. Výskum sa totiž netýkal jednotlivcov, ani bezdetných párov. Na druhej strane, za rodiny boli považované jednorodičovské domácnosti, resp. takisto domácnosti, ktorým boli deti zverené do náhradnej starostlivosti, t. j. nemuselo ísť o biologický vzťah rodič - dieťa. Za členov jednej rodiny sa tak pre účely registračného týždňa považovali:

- osoba, s ktorou sa viedol rozhovor,
- jej manžel/manželka alebo partner/partnerka,
- deti (do 18 rokov), vrátane detí zverených do starostlivosti i detí, ktoré s respondentom nebývajú,
- do rodiny mohli patriť aj ďalšie dospelé osoby, ktoré by sa v prípade ponuky nast'ahovali s respondentom do bytu (napr. dospelá osoba, ktorá je odkázaná na jej / jeho pomoc).

Ak v jednom obydlí žili súčasne viaceré rodiny (podľa vyššie uvedenej definície), dotazník bol vyplňaný s každou z týchto rodín samostatne.

Východiskom vymedzenia bytovej núdze sa stala ETHOS typológia bezdomovectva a vylúčenia z bývania.⁹ Bytová núdza ako taká nevylučuje užívanie obydli, takže sa tento výskum zameril nielen na situácie bezdomovectva, ale v zmysle ETHOS typológie aj v neistom a nevyhovujúcom bývaní. Konkrétne sme sa sústredili na nasledujúce operačné kategórie podľa ETHOS typológie:

- ETHOS-3: ľudia v zariadeniach pre ľudí bez domova (útulky).
- ETHOS-4: ľudia v zariadeniach pre ženy ohrozené domácim násilím (zariadenia núdzového bývania).
- ETHOS-8: ľudia v neistom bývaní (prechodné bývanie u príbuzných a známych / užívanie obydli alebo pozemku bez právneho dôvodu).
- ETHOS-9: ľudia ohrození vyst'ahovaním (výpoveď z nájmu).
- ETHOS-11: ľudia žijúci v mobilných, neštandardných a provizórnych obydliach/stavbách (chatka, chatrč).
- ETHOS-12: ľudia žijúci v obydli nespôsobilom na bývanie (neobývateľné byty).
- ETHOS-13: ľudia žijúci v extrémne preľudnenom obydli¹⁰.

---

⁹ FEANTSA – ETHOS Typology on Homelessness and Housing Exclusion. Dostupné na:

<https://www.feantsa.org/en/toolkit/2005/04/01/ethos-typology-on-homelessness-and-housing-exclusion>.

¹⁰ Bližšie informácie o jednotlivých operačných kategóriách ETHOS typológie sú uvedené napr. v: Ondrušová, D. – Gerbery, D. – Fico, M. – Filadelfiová, J. – Grandtnerová, L. – Lorenc, I. (2015).

1.4 Nástroje a spôsob zberu dát

Zber dát počas registračného týždňa prebiehal formou rozhovoru s rodinami podľa vopred pripraveného dotazníka. Dotazník obsahoval 46 otázok, ktoré boli usporiadané v piatich tematických okruhoch: základné informácie o rodine; terajšie bývanie; história bytovej núdze; náklady na bývanie, príjmy a dlhy; zdravie a vybrané socio-demografické údaje. Nie všetky otázky sa týkali každého respondenta/respondentky, napr. otázky o kvalite bývania neboli kladené v zariadeniach pre ľudí bez domova, keďže tu v zmysle ETHOS typológie nemožno hovoriť o nevyhovujúcom bývaní, ale ide o situáciu bez bývania.

Dotazníky boli s rodinami vyplňané zaškolenými anketármi – pracovníkmi organizácií poskytujúcich služby ľuďom ohrozeným sociálnym vylúčením, ako aj dobrovoľníkmi. Približný počet anketárov bol sto osôb. Anketári navštevovali vopred vytipované lokality a ponúkali rodinám možnosť zapojiť sa do registračného týždňa. Rovnako navštívili všetky útulky pre rodiny a zariadenia núdzového bývania v meste. Okrem toho boli obyvatelia Košíc informovaní prostredníctvom médií o možnosti zaregistrovať sa v registračnom centre, alebo si dohodnúť stretnutie s anketármi na inom mieste.

Zozbierané údaje boli následne nahrávané do štatistického programu SPSS, v ktorom prebiehalo ich ďalšie spracovanie a analyzovanie.

1.5 Etické aspekty zberu dát

Registračný týždeň bol z hľadiska výskumu špecifický tým, že pre potreby registrácie rodín do projektov housing-first boli zisťované aj ich kontaktné údaje, vrátane mena, priezviska, adresy, telefonického kontaktu. V tejto súvislosti boli respondenti požiadaní o poskytnutie písomného súhlasu so spracovaním osobných údajov v zmysle platnej legislatívy. Zároveň boli poučení, že pri spracovaní jednotlivých dotazníkov im budú pridelené jedinečné číselné kódy a akékoľvek zverejňovanie výsledkov výskumu sociálnej a bytovej núdze bude anonymné.

1.6 Limity výskumu

Napokon je pri ďalšom využití zistení výskumu, ktoré budú predstavené na nasledujúcich stranách, potrebné mať na pamäti niekoľko skutočností.

Rovnako ako iné prieskumy podobného zamerania, ani tento nezachytil celú populáciu rodín v bytovej núdzi v Košiciach. V menšej miere to platí o rodinách v útulkoch a zariadeniach núdzového bývania, kde mali možnosť zapojiť sa do registračného týždňa všetky rodiny a nezúčastnili sa len tie, ktoré nemali záujem. Spomedzi rodín v neistom a / alebo nevyhovujúcom bývaní mali väčšiu šancu byť oslovené do registračného týždňa tie, ktoré žijú

vo vytipovaných lokalitách, ktoré navštívili anketári. Okrem toho sú vo výskumoch uskutočňovaných v určitom časovom bode (v tomto prípade počas jedného týždňa) zachytené predovšetkým osoby s dlhodobou skúsenosťou bezdomovectva a vylúčenia z bývania, v porovnaní s tými, ktoré sa napríklad ocitli v náhlej krízovej situácii a majú dočasné ubytovanie u príbuzných a známych.¹¹ Zistenia z registračného týždňa tak hovoria o minimálnom, nie celkovom počte rodín a osôb v bytovej núdzi na území mesta Košice.

Ďalší limit vyplýval z už zmienenej skutočnosti, že hoci bol výskum anonymný, pre potreby registračného týždňa rodiny poskytovali aj svoje osobné údaje.¹² Preto sa miera odpovedí na rôzne otázky líšila a pri niektorých citlivých otázkach, týkajúcich sa napr. neštandardných foriem príjmu domácnosti, bola veľmi nízka. V každom prípade sa nie všetky uvádzané zistenia týkajú celého súboru rodín v bytovej núdzi, ktoré sa zapojili do výskumu, ale rodín, ktoré odpovedali na danú otázku. Informácie o počtoch rodín, ktoré odpovedali na jednotlivé otázky, sú vždy uvedené v príslušnom grafe, resp. tabuľke.

Napokon so sebou určité obmedzenia priniesla aj pandémia koronavírusu, ktorá spôsobila odloženie registračného týždňa z novembra 2020 na máj 2021. S cieľom neodsúvať spolu s registračným týždňom aj zabývanie prvých rodín v nájomných bytoch v programe housing-first prebehla v novembri 2020 registrácia rodín v útulkoch. Jej výsledky neboli výskumne spracované. Počas registračného týždňa už desať z týchto rodín niekoľko mesiacov bývalo v mestských nájomných bytoch. Na druhej strane, niektoré rodiny v útulkoch tak registráciu absolvovali dvakrát.

V nasledujúcich kapitolách predstavujeme jednotlivé zistenia týkajúce sa rodín v bytovej núdzi v Košiciach – ich podmienok bývania a sociálnej situácie.

---

¹¹ Bližšie pozri napr.: Drilling, M., Dittmann, J., Ondrušová, D., Teller, N., Mondelaers, N.: Measuring Homelessness by City Counts – Experiences from European Cities. European Journal of Homelessness, Volume 14, Issue 3 – 2020: Special Edition - Measuring Homelessness in Europe. Available at: https://www.feantsaresearch.org/public/user/Observatory/2020/EJH/EJH_14-3_A4_v03.pdf.

¹² V záverečnej správe z registračného týždňa boli odpovede respondentov/tiek anonymizované tak, aby nebolo možné identifikovať konkrétne domácnosti, ktorých sa bytová núdza týka.

2 Základné charakteristiky domácností v bytovej núdzi

V nasledujúcej časti textu sa zameriavame na opis štruktúry domácností rodín v bytovej núdzi. Ponúkame napríklad odpovede na otázky týkajúce sa počtu rodín zapojených do registračného týždňa, počtu detí, ktoré žijú v týchto rodinách a náhradnej starostlivosti, ale aj zastúpenia jednorodičovských domácností. Takisto predstavujeme zastúpenie rodín podľa miesta trvalého a obvyklého pobytu a podľa typu obydľia, ale aj štruktúru respondentov/tiek na základe ich vzdelania alebo ekonomickej aktivity.

Počet rodín zapojených do registračného týždňa: 309

Počet členov zapojených rodín: 1737

Z toho:

		
Respondenti/tky: 309	Partneri/ky + manželia/ky: 241	Deti: 1187 Z toho spoločné: 813 Deti partnera/ky: 108 Deti respondenta/ky: 242 V náhradnej starostlivosti: 24

Tabuľka 1: Štruktúra rodín podľa počtov členov

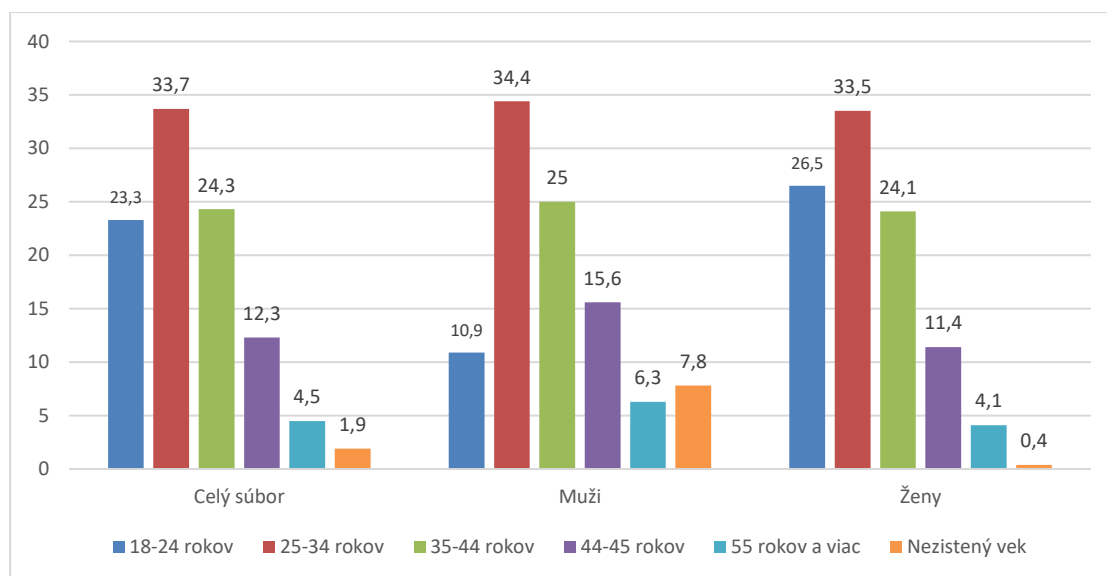
	Počet	Podiel z celkového počtu (%)
Rodiny s 1-3 členmi	94	30
Rodiny s 4-6 členmi	101	33
Rodiny s 7-10 členmi	37	12
Rodiny s viac ako 10 členmi	4	1
Rodiny, pre ktoré nie sú zistené informácie	73	24

Poznámka: priemerný počet členov: 4,5.

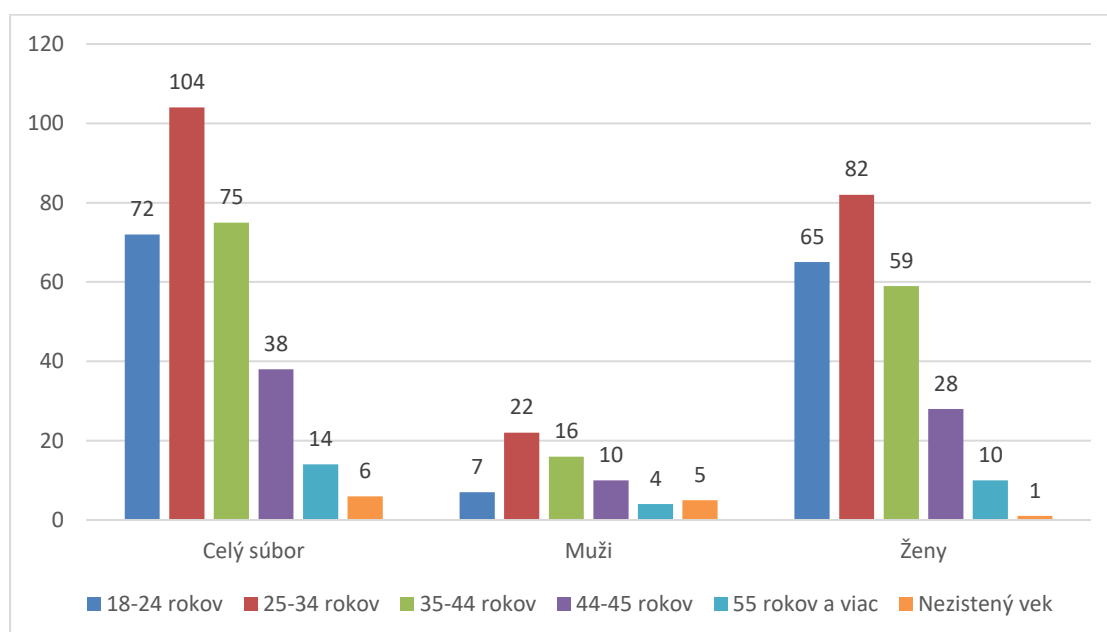
2.1 Dospelí členovia rodín

V registračnom týždni boli dotazníky získané od 309 respondentov a respondentiek, ktorí/ktoré poskytli informácie o svojich domácnostiach. Drvivú väčšinu súboru opýtaných tvorili ženy (79 %). Najvyššie zastúpenie mali respondenti a respondentky vo veku 25-34 rokov, ktorí tvorili približne tretinu celého súboru (pozri graf 1). Priemerný vek predstavoval 34 rokov. Ženy boli v priemere mladšie: ich priemerný vek bol 33 rokov, čo bolo o tri roky menej než priemerný vek mužov.

Graf 1: Veková štruktúra súboru respondentov a respondentiek (%)

Graf 2: Počet príslušníkov vekových skupín

22 % opýtaných žije bez manžela/manželky alebo partnera/partnerky, väčšinou ide o ženy. Približne tri štvrtiny opýtaných žijú v manželstve (24 %) alebo partnerstve (52 %).¹³ Nie všetci z nich zdieľajú spoločnú domácnosť. 9 % (29 osôb), ktoré uviedli, že majú manžela/manželku alebo partnera/partnerku, s ním nebýva v jednej domácnosti. V drvivej väčšine ide o ženy - oddelené bývanie uviedol len jeden muž. K najčastejšie uvádzaným dôvodom patrili pravidlá zariadenia, v ktorom opytovaní žili (9 osôb), ale aj nedostatok finančných prostriedkov (7 osôb) a pobyt vo väzení (7 osôb). Z celkového počtu 309 respondentov/tiek predstavuje podiel žien – samoživiteliek 19 % (59 žien).

Tabuľka 2: Vzťah respondentov/respondentiek s manželmi/manželkami a partnermi/partnerkami

	Má manžela/manželku, partnera/partnerku		Býva s manželom/manželkou, partnerom/partnerkou*	
	Počet	%	Počet	%
Áno	241	80,0	207	67,4
Nie	67	21,7	29	9,4
Neposkytnutá informácia	1	0,3	71	23,2

*Do úvahy sú brané len tie osoby, ktoré uviedli, že majú manžela/manželku alebo partnera/partnerku. Percentuálne podiely sú vypočítané z celkového počtu 307 osôb, ktoré odpovedali na obe otázky.

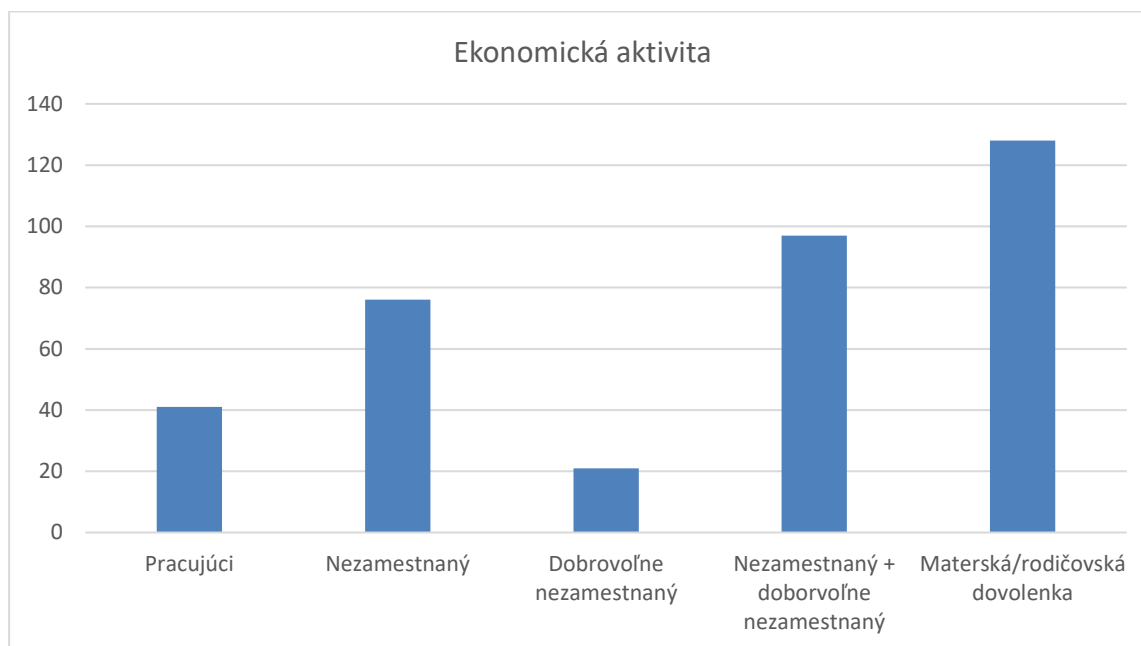
Z hľadiska ekonomickej aktivity respondentov/tiek možno konštatovať, že najvyšší podiel zaznamenávame v kategórii „na materskej/rodičovskej dovolenke“ (41,4 %) a „nezamestnaný/á – vrátane dobrovoľne nezamestnaných“ (31,4 %). 13,3 % respondentov/tiek je pracujúcich, zaregistrovali sa aj 4 respondenti/ky na starobnom dôchodku.

Tabuľka 3: Štruktúra respondentov a respondentiek na základe ekonomickej aktivity

	Počet osôb	Podiel (v %)
Pracujúci	41	13,3
SZČO	1	0,3
Nezamestnaný	76	24,6
Dobrovoľne nezamestnaný	21	6,8
Materská/rodičovská dovolenka	128	41,4
Invalidný dôchodok	7	2,3
Starobný dôchodok	4	1,3

¹³ Zvyšná časť opýtaných (2 %) na otázku o manželstve/partnerstve neodpovedalo.

Graf 3: Štruktúra respondentov a respondentiek na základe ekonomickej aktivity (absolútny počet)

Väčšina respondentov/tiek má základné vzdelanie (57 %), 27,9 % má ukončené stredoškolské vzdelanie (z toho 23 % bez maturity). Zvyšných 12,9 % neukončilo základnú školu a 3 respondenti/ky uviedli, že majú vysokoškolské vzdelanie. Situácia je podobná aj v prípade partnerov/iek respondentov/tiek – najvyšší podiel (46 %) ukončilo základnú školu, 18,8 % má stredoškolské vzdelanie (z toho 13,6 % bez maturity), 8,7 % nemá ukončené ani základné vzdelanie a 2 partneri/ky majú vysokoškolské vzdelanie.¹⁴

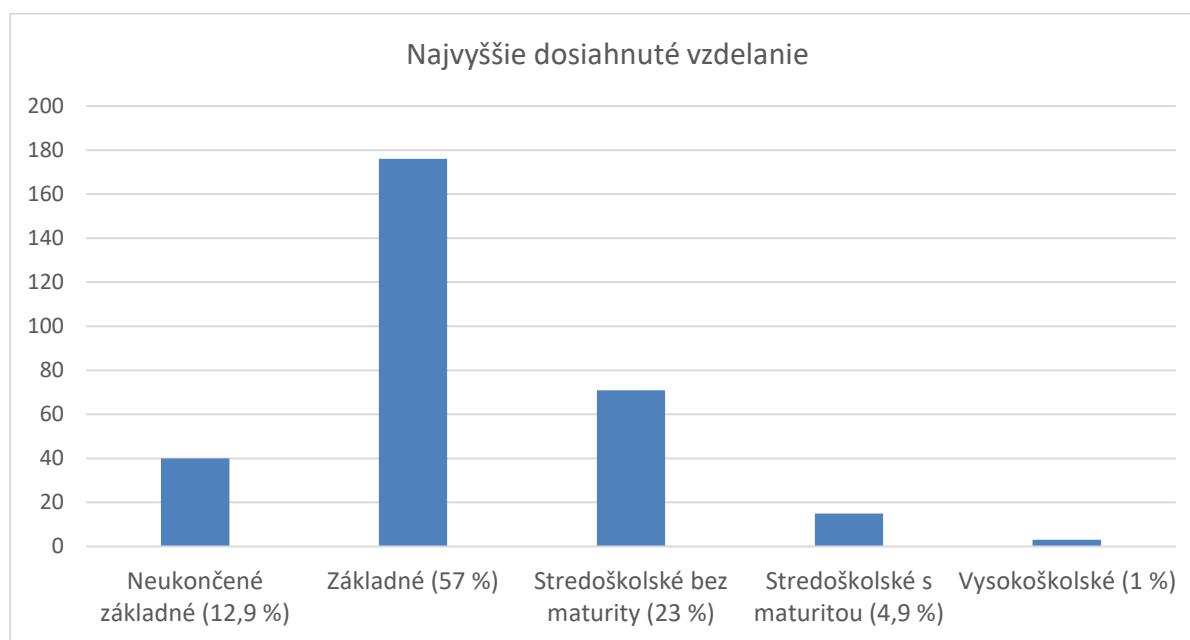
Tabuľka 4: Vzdelanostná štruktúra respondentov a respondentiek

	Počet osôb	Podiel (v %)
Neukončené základné	40	12,9
Základné	176	57
Stredoškolské bez maturity	71	23
Stredoškolské s maturitou	15	4,9
Vysokoškolské	3	1,0

¹⁴ O zvyšných partneroch/partnerkách nemáme informácie – neodpovedali.

Graf 4: Vzdelanostná štruktúra respondentov a respondentiek (absolútny počet)

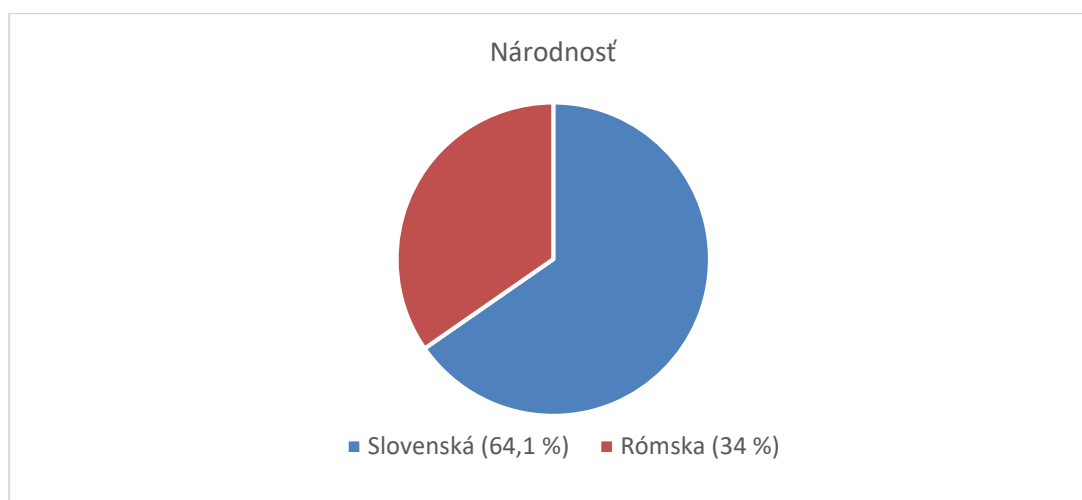
64,1 % respondentov/tiek sa hlási k slovenskej národnosti, 34 % k rómskej.¹⁵ Respondenti/tky mali možnosť deklarovať aj príslušnosť k druhej národnosti, čo využilo dokopy 15 osôb – 14 z nich považuje za svoju druhú národnosť slovenskú a 1 osoba rómsku. V prípade partnerov/iek respondentov/tiek sa, rovnako, väčšina hlási k slovenskej národnosti (47,2 %) a druhou najfrekvencovanejšou je rómska (28,2 %). Tak ako respondent/ky, aj ich partneri/ky mohli vyjadriť príslušnosť k druhej národnosti – urobilo tak 14 osôb, ktoré za svoju druhú národnosť označili slovenskú.

Tabuľka 5: Národnosť respondentov a respondentiek

	Počet osôb	Podiel (v %)
Slovenská	198	64,1
Rómska	105	34
Iná	1	0,3

¹⁵ K slovenskej národnosti sa hlásia aj respondenti/tky, ktorí/é žijú v marginalizovaných rómskych komunitách.

Graf 5: Národnosť respondentov a respondentiek

2.2 Deti v rodinách v bytovej núdzi

Celkový počet detí respondentov a respondentiek predstavoval číslo 1187. V tom sú zarátané:

- deti, ktoré majú respondenti/respondentky spolu s aktuálnymi životnými partnermi/partnerkami (813 detí),
- ďalšie deti respondentov/iek z predchádzajúcich vzťahov (242 detí)
- deti, ktoré majú ich partneri/partnerky z predchádzajúcich vzťahov (108 detí),
- a deti zverené do náhradnej starostlivosti (24 detí).

Deti zverené do náhradnej starostlivosti sú najčastejšie s respondentmi a respondentkami v príbuzenskom vzťahu.

Ak berieme do úvahy len deti žijúce v domácnostiach, ktoré boli zachytené počas registračného týždňa, tak na jednu domácnosť pripadá v priemere 2,4 dieťaťa.¹⁶ Táto hodnota varuje podľa typu obydliia i podľa toho, či respondent/ka má alebo nemá partnera/partnerku a či spolu žijú v domácnosti. Priemerný počet detí v domácnostiach, kde respondenti a respondentky žijú bez partnerov/partneriek alebo manželov/manžielok¹⁷, predstavuje hodnotu 1,8. Najvyššiu hodnotu dosahuje u tých, ktorí žijú v útulku (2,8) a zariadeniach núdzového bývania (1,9). V prípade domácností, kde respondenti/ky žijú so svojimi partnermi/kami alebo manželmi/kami pripadá na jednu domácnosť v priemere 2,8 dieťaťa. Toto číslo sa aj tu mení podľa typu obydliia. Najvyššiu priemernú hodnotu nájdeme medzi domácnosťami v záhradných chatkách a zariadeniach núdzového bývania.

¹⁶ Ak berieme do úvahy všetky domácnosti a všetky deti - aj tie, ktoré nebyvajú s rodičmi, priemerný počet detí v rodine je 3,8.

¹⁷ Patria sem domácnosti respondentov/tiek, ktoré nemajú vôbec partnerov/partnerky alebo manželov/manželky ako aj domácnosti tých, ktorí s nimi nežijú v jednej domácnosti. 91 % z nich vedú ženy, 9 % muži.

Tabuľka 6: Priemerný počet detí žijúcich v domácnostiach s rodičmi podľa typu obydľia

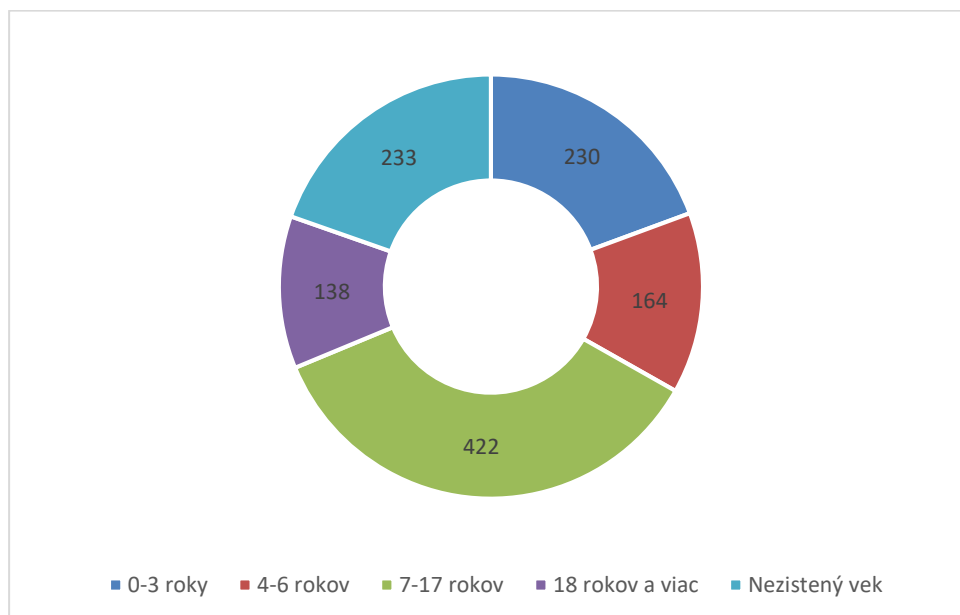
	Všetky domácnosti	Respondent/ka nežije s partnerom/kou ^{a,b}	Respondent/ka žije s partnerom/kou ^b
Prístrešok v osade	2,6	1,7	2,8
Zariadenie núdzového bývania	2,2	1,9	3,0
Záhradná chatka	2,8	0,8	3,1
Byt/dom	1,9	1,2	2,2
Útulok	2,7	2,8	2,5

a) Do úvahy sú brané osoby, ktoré uviedli, že nemajú manžela/manželku alebo partnera/partnerku, a osoby, ktoré uviedli, že ich majú, ale nežijú s nimi.

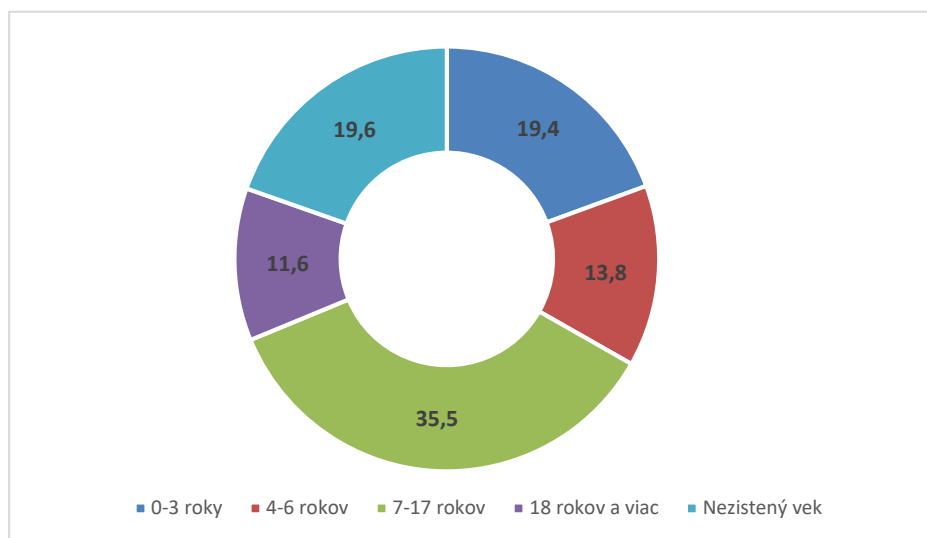
b) Vrátane manžela/manželky. Z priestorových dôvodov je v tabuľke uvedený len všeobecnejší termín „partner/partnerka“.

Z hľadiska veku sú medzi deťmi zastúpené predškolské vekové kategórie, deti v školskom veku, ale i dospelí (viď graf 2). Respondenti a respondentky majú 230 detí vo veku do troch rokov (20 % z celkového počtu detí) a 164 detí vo veku od štyroch do šiestich rokov (14 %). Staršie deti vo veku do 17 rokov tvoria najpočetnejšiu skupinu – je ich 422 (36 %). 138 detí (12 %) už prekročilo prah dospelosti.

Graf 6: Veková štruktúra detí respondentov/respondentiek a ich partnerov/partneriek (absolútny počet)

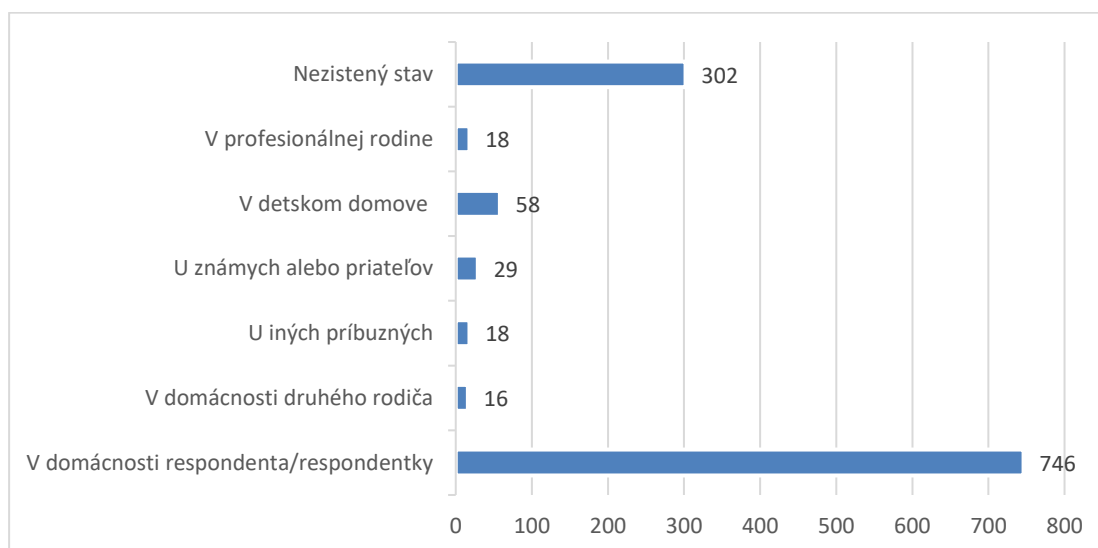

Graf 7: Veková štruktúra detí respondentov/respondentiek a ich partnerov/partneriek (%)

Nie všetky deti žijú v spoločnej domácnosti s respondentmi/respondentkami. Konzervatívny odhad¹⁸ je, že v domácnostiach identifikovaných v rámci registračného týždňa žije 746 detí, čo predstavuje 63 % z celkového uvádzaného počtu detí. U druhého rodiča (ktorý nežije respondentom/respondentkou v jednej domácnosti) žilo 16 detí, u iných príbuzných to bolo 18 detí. 29 detí žije u známych či priateľov. V náhradnej starostlivosti je spolu 76 detí: 58 v centrách pre deti a rodiny¹⁹ a 18 v profesionálnej rodine.

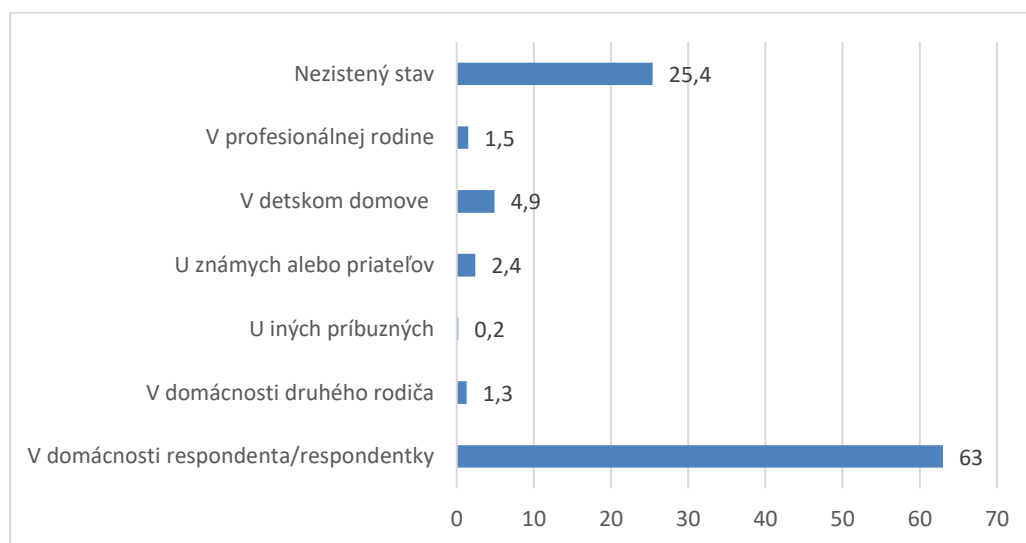
Graf 8: Miesto pobytu detí respondentov a respondentiek (absolútny počet)

¹⁸ O konzervatívny odhad ide preto, lebo vo viacerých dotazníkoch nebola uvedená informácia, či deti žijú alebo nežijú v spoločnej domácnosti s osobou, ktorá vyplňala dotazník.

¹⁹ Predtým označované ako „detské domovy“.

Graf 9: Miesto pobytu detí respondentov a respondentiek (%)

Z hľadiska registračného týždňa a zisťovania potrieb bývania aj podľa veľkosti bytu tiež bola súčasťou výskumu otázka o očakávanom narodení dieťaťa v rodine. V čase zberu dát očakávali narodenie ďalšieho dieťaťa v každej desiatej domácnosti. Išlo predovšetkým o tehotenstvo samotných respondentiek alebo manželiek/partneriek respondentov. V štyroch domácnostiach šlo o tehotenstvo dcér.

2.3 Miesto pobytu a zastúpenie rodín podľa typu obydli

Súbor domácností je diferencovaný z hľadiska trvalého bydliska respondentov a respondentiek. Väčšina respondentov/tiek (približne 85 %) uviedla, že má trvalý pobyt v niektorej časti Košíc.²⁰ Najčastejšie ide o sídlisko Luník IX, sídlisko Dargovských hrdinov, Ťahanovce a mestskú časť Košice Západ. Mimo samotného mesta Košice je najčastejším miestom trvalého pobytu okres Košice – okolie. Zastúpené sú však aj vzdialenejšie okresy, hoci len v minimálnych počtoch, ako je napríklad Trebišov, Prešov, Michalovce, Revúca, Rožňava, Lučenec, či Gelnica.

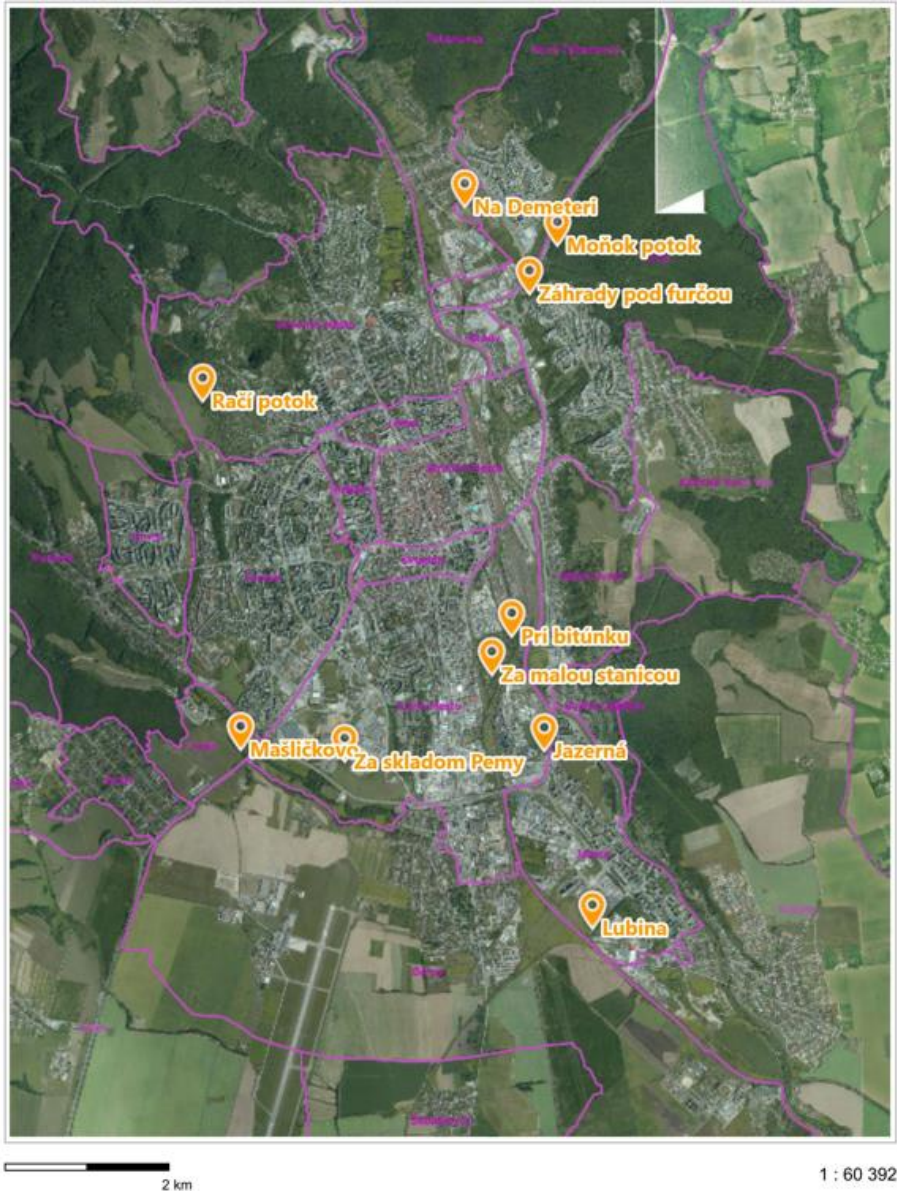
Tabuľka 7: Doba pobytu v Košiciach

	Počet	Podiel z celkového počtu (%)
Do 5 rokov	30	9,7
6-10 rokov	30	9,7
11 rokov a viac	233	75,4
Nezistená informácia	16	5,2

²⁰ Zároveň väčšina opýtaných žije v Košiciach dlhodobejšie. Viac ako 70 % opýtaných uviedlo, že žije v Košiciach dlhšie ako 10 rokov.

Súčasťou dotazníka bola aj otázka na *obvyklý* pobyt. K najčastejším miestam obvyklého pobytu patrili: osada Mašličkovo, sídlisko Dargovských hrdinov, osada Lubina, útulok na Adlerovej ulici, krízové centrum na Poľnej ulici v Košickej Novej Vsi, Hemerkova ulica, osada Pri malej stanici a Pri bitúnku, ako aj útulok na Jarmočnej ulici.

Obrázok 1: Mapa

Zdroj: Magistrát mesta Košice, Oddelenie sociálnych vecí, rok 2020.

Podmienky bývania vykazujú rôzne formy bytovej núdze. Najčastejšou formou bývania sú prístrešky v osade, v ktorých žije 45 % domácností. Takmer jedna pätina domácností žila v čase zberu dát v zariadeniach núdzového bývania. Tretím najfrekvencovanejším typom bývania boli záhradné chatky, v ktorých žije 16 % domácností. 11 % domácností býva v byte alebo dome. Môže sa zdať, že tento typ obydľia nenapĺňa kritériá bytovej núdze, avšak v ďalšej časti správy ukážeme, že podmienky bývania v týchto bytoch a domoch predstavujú pre domácnosti zásadný problém.

Zastúpenie jednotlivých typov obydľia sa výrazne líši podľa toho, či v domácnosti sú prítomní obaja manželia/partneri alebo nie. Najčastejším obydľím domácností, v ktorých žijú obaja manželia/partneri, je prístrešok v osade (55 %), za ním s veľkým odstupom nasleduje záhradná chatka (21 %). V domácnostiach bez manžela/ky alebo partnera/ky je najčastejším obydľím zariadenie núdzového bývania (43 %). Druhým najčastejším je prístrešok v osade (24%).

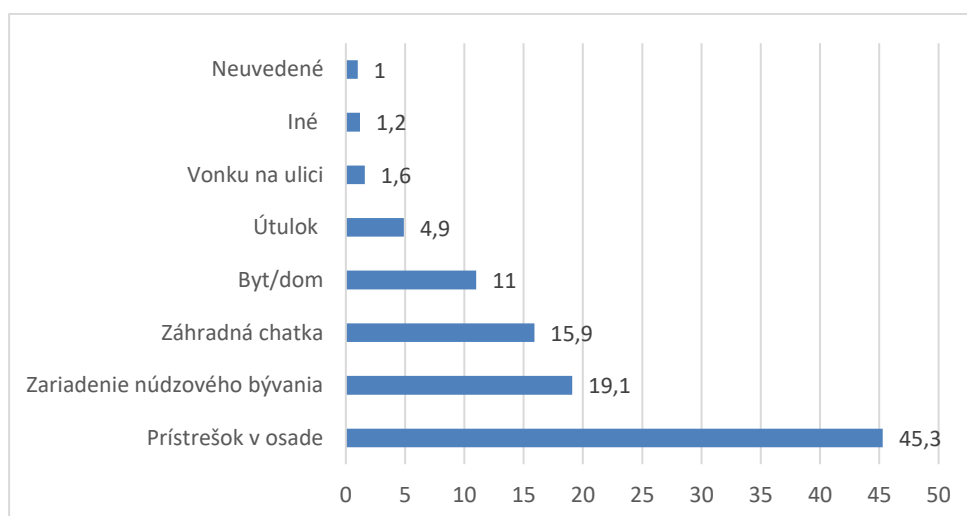
Tabuľka 8: Typ obydľia (%)

	Všetky domácnosti	Respondent/ka nežije s partnerom/kou^{a, b}	Respondent/ka žije s partnerom/kou^{a, b}
Prístrešok v osade	45,3	24,0	55,1
Zariadenie núdzového bývania	19,1	42,7	8,2
Záhradná chatka	15,9	5,2	21,3
Byt/dom	11,0	9,4	12,1
Útulok	4,9	13,5	1,0
Vonku na ulici	1,6	2,1	0,5
Iné	1,2	0,0	1,0
Neuvedené	1,0	3,4	1,0

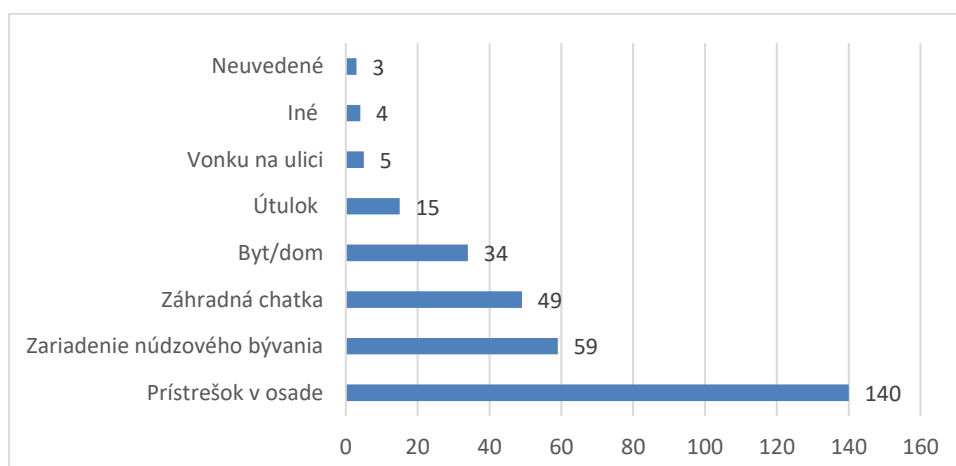
a) Do úvahy sú brané osoby, ktoré uviedli, že nemajú manžela/manželku alebo partnera/partnerku, a osoby, ktoré uviedli, že ich majú, ale nežijú s nimi.

b) Vrátane manžela/manželky. Z priestorových dôvodov je v tabuľke uvedený len všeobecnejší termín „partner/partnerka“.

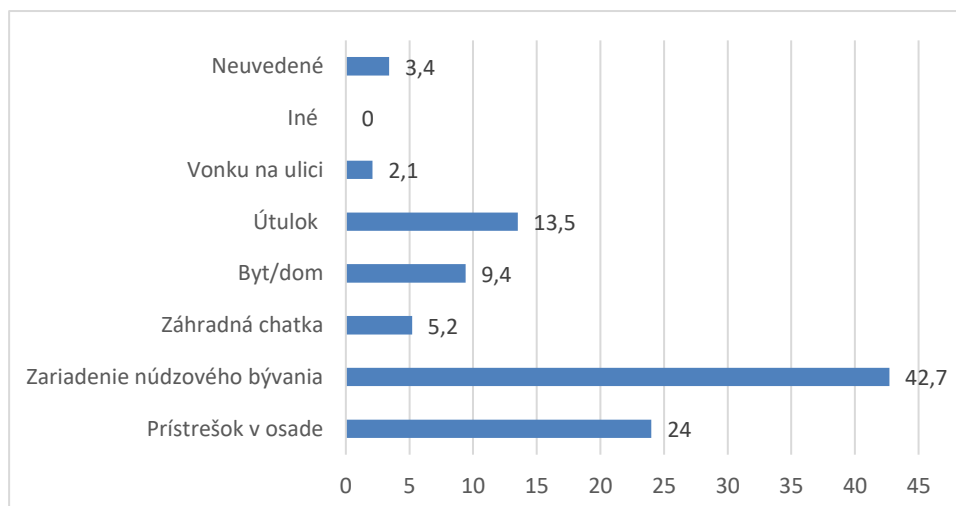
Graf 10: Typ obydliá - všetky domácnosti (%)

Graf 11: Typ obydliá - všetky domácnosti (absolútne počty)

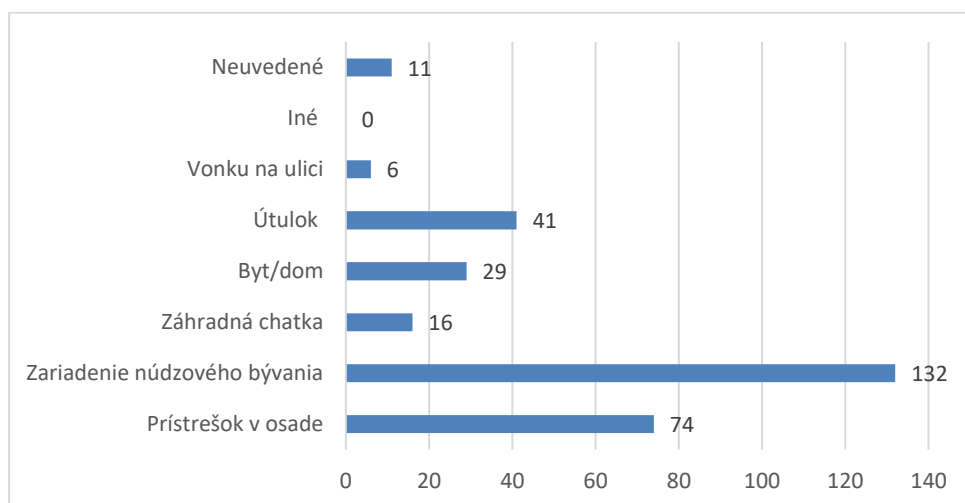

Graf 12: Typ obydliá – respondent/ka nežije s partnerom/kou (%)

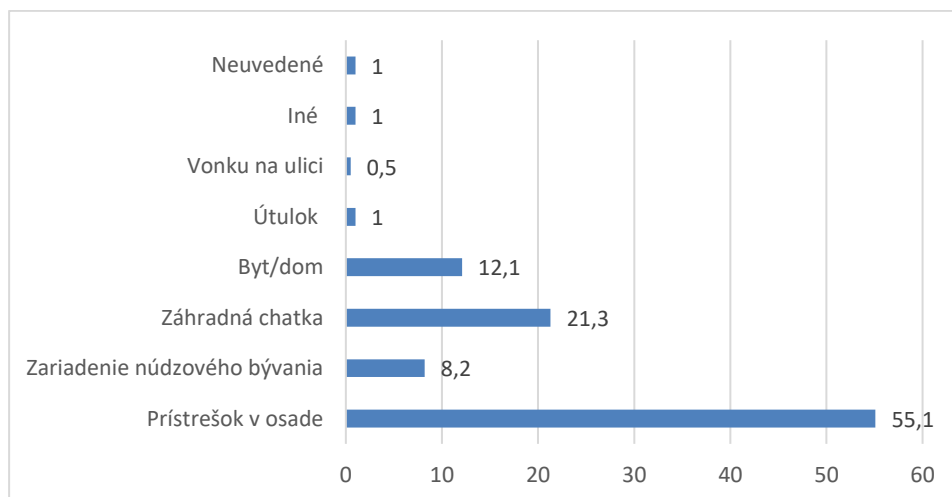

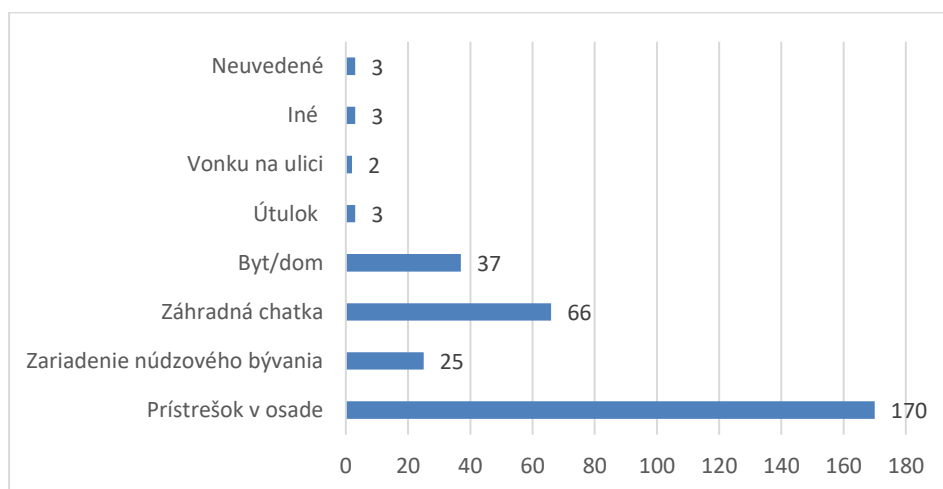
Graf 13: Typ obydlija – respondent/ka nežije s partnerom/kou (absolútne počty)

Graf 14: Typ obydlija – respondent/ka žije s partnerom/kou (%)

Graf 15: Typ obydlija – respondent/ka žije s partnerom/kou (absolútne počty)

Podľa operačných kategórií ETHOS typológie bezdomovectva a vylúčenia z bývania tak bolo zastúpenie rodín v bytovej núdzi v Košiciach nasledovné:

- ETHOS-3: ľudia v zariadeniach pre ľudí bez domova (útulky): 4,9 % rodín
- ETHOS-4: ľudia v zariadeniach pre ženy ohrozené domácim násilím (zariadenia núdzového bývania): 19,1 %
- ETHOS-8: ľudia v neistom bývaní: prechodné bývanie u príbuzných a známych: 15,2 %
- ETHOS-9: ľudia ohrození vystaňovaním (výpoveď z nájmu): 50 % rodín žijúcich v bytoch a domoch nemá platnú nájomnú zmluvu
- ETHOS-11: ľudia žijúci v mobilných, neštandardných a provizórnych obydlíach/stavbách (chatka, chatrč): 61,8 %
- ETHOS-12: ľudia žijúci v obydlí nespôsobilom na bývanie (neobývateľné byty a domy): 11,0 %
- ETHOS-13: ľudia žijúci v extrémne preľudnenom obydlí: 60,1 % rodín má pre seba na bývanie len jednu izbu.

Tabuľka 9: Domácnosti na základe kategórií ETHOS typológie

	Počet	Podiel (v %)
ETHOS 3	15	4,9
ETHOS 4	59	19,1
ETHOS 8	33	15,2
ETHOS 9	17	50 ²¹
ETHOS 11	191	61,8
ETHOS 12	4	11,0 ²²
ETHOS 13	173	60,1

Z uvedeného je zrejmé, že časť rodín čelí v oblasti bývania hneď niekoľkým znevýhodneniam, napríklad sa nachádzajú v preplnenom obydlí, ktoré je zároveň provizórne (bližšie pozri aj časť 3.2 tejto správy).

²¹ Podiel vypočítaný z celkového počtu rodín, ktoré bývajú v domoch a bytoch (spolu 34 rodín).

²² Podiel vypočítaný z celkového počtu rodín, ktoré bývajú v domoch a bytoch (spolu 34 rodín) – zahŕňa domácnosti, ktoré nemajú pripojenie na elektrinu alebo prístup k pitnej vode v obydlí, resp. na pozemku.

3 Bytová núdza: príčiny a aktuálne podoby

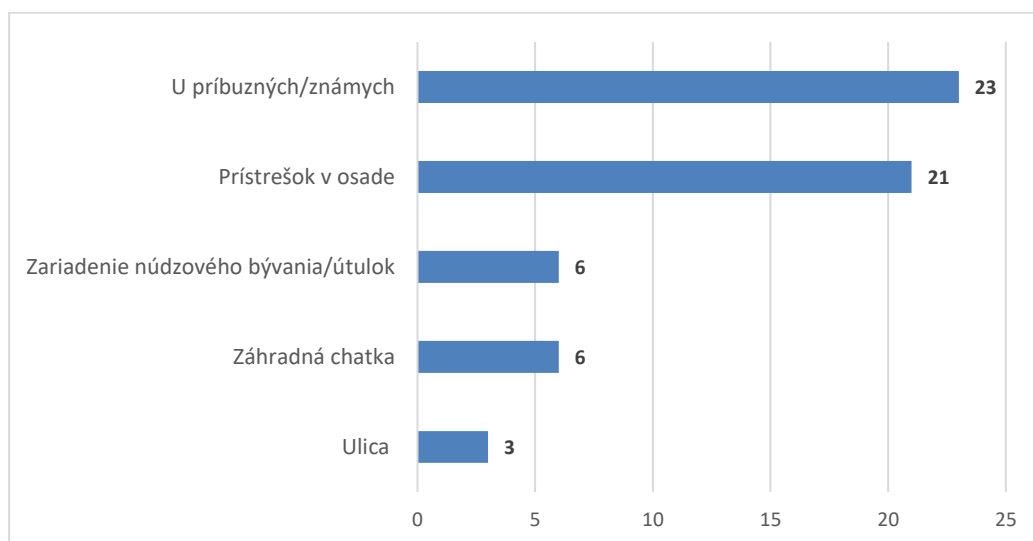
V tejto časti sa už bližšie venujeme zisteniam o konkrétnych podobách bytovej núdze – zastúpeniu rodín v preplnených obydliach, v nevyhovujúcom a neistom bývaní. Takisto predstavujeme zistenia o dôvodoch a trvaní bytovej núdze.

3.1 Trvanie, dôvody a vývoj bytovej núdze

Priemerná doba zotrávania v danom type bývania, v ktorom boli domácnosti zachytené počas registračného týždňa, predstavuje osem rokov. Za týmto číslom sa však skrýva pomerne veľká variabilita. 18 % domácností bývalo v danom type obydlika dva roky a menej. Na druhej strane, 22 % domácností v ňom zotrvalo 10 rokov a viac. Najdlhšiu dobu vykazujú domácnosti bývajúce v bytoch/domoch a v prístreškoch v osadách. Doba bývania v záhradných chatkách, útulkoch a zariadeniach núdzového bývania je nižšia – pod priemerom za celý súbor.

Časť domácností zažila bytovú núdzu aj pri príchode nového dieťaťa do rodiny. To znamená, že novonarodenému dieťaťu (a samozrejme ani jeho najbližšej rodine) nemohli byť zabezpečené adekvátne podmienky bývania. 23 % domácností po narodení dieťaťa žilo u príbuzných alebo známych, 21 % žilo s novonarodeným dieťaťom v prístreškoch a 6 % v záhradných chatkách. V zariadení núdzového bývania sa po narodení dieťaťa nachádzalo 6 % domácností. Na ulici zostali 3 % rodičov s deťmi.

Graf 16: Bytová núdza po narodení dieťaťa (%)

Dôvody ocitnutia sa v bytovej núdzi sú rôzne, rovnako ako ich výskyt medzi domácnosťami zachytenými v registračnom týždni. Respondenti mali možnosť uviesť nie jednu, ale viacero príčin, ktoré spôsobili ich súčasnú bytovú situáciu. Nasledujúca tabuľka zhŕňa najfrekvencovanejšie odpovede. Bytová núdza je najčastejšie výsledkom odchodu z rodičovskej domácnosti a rozpadu manželstva. Každá z týchto dvoch udalostí ovplyvnila situáciu každej desiatej domácnosti. Narodenie sa do podmienok bytovej núdze patrí taktiež k frekvencovanejším dôvodom – za príčinu ho označilo takmer 9 % domácností. Za ním nasledujú nepredĺženie nájmu (7,4 %), strata práce (6,5 %) a smrť rodičov alebo blízkeho príbuzného (6,1 %).

Medzi dôvodmi – hoci nie najčastejšími – je aj zbúranie pôvodného obydľia. To sa podľa výpovedí respondentov/tiek týkalo najmä budov na Hrebendovej ulici na sídlisku Luník IX. Zastúpené sú ale aj dlhy a finančné problémy, odchod z detského domova či väzenia. Domáce násilie sa stalo príčinou súčasnej bytovej núdze pre 2,3 % domácností.

Tabuľka 10: Dôvody bytovej núdze (%)

Návrat z väzenia	0,6
Domáce násilie	2,3
Zdravotné problémy	2,6
Odchod z centra pre deti a rodiny (detského domova)	3,2
Podvod	3,6
Dlhy, finančné problémy	4,5
Zbúranie pôvodného obydľia	5,5
Smrť rodičov alebo blízkeho príbuzného	6,1
Strata práce	6,5
Nepredĺženie nájmu	7,4
Pretrváva od detstva	8,7
Rozpad manželstva	10,4
Odchod z rodičovskej domácnosti	10,4

Poznámka: Respondenti/ky mali možnosť vybrať viacero odpovedí. Časť respondentov na danú otázku neodpovedala.

Popri vyššie uvedených priamych príčinách súčasnej bytovej núdze dôležitú úlohu môže zohrávať aj osobná skúsenosť z detstva. 14 % respondentov/respondentiek strávila aspoň určitú časť detstva v centre pre deti a rodiny (v detskom domove). V priemere okolo desiatich rokov. U príbuzných strávilo časť detstva 6 % opýtaných. 9 % respondentov/respondentiek v detstve strávilo nejakú dobu s rodičom/rodičmi v prístrešku v osade. Pre väčšinu z nich pritom šlo o dlhotrvajúcejšiu skúsenosť. Medzi respondentmi/respondentkami boli aj osoby, ktoré časť detstva strávili s rodičom/rodičmi v zariadení núdzového bývania (3,2 %). Len

malá časť domácností (4 %) disponovala v minulosti obydľím, ku ktorému by mala vlastnícky vzťah. Približne 8 % domácností v minulosti využívalo mestské nájomné byty.

Na druhej strane, pandémia COVID-19 neznamenala pre väčšinu domácností v bytovej núdzi zásadnú zmenu podmienok bývania. Napriek tomu, že priniesla riziko straty alebo zásadného zníženia príjmu, obmedzenie možností doplnenia príjmu nárazovými pracovnými aktivitami, zvýšené náklady spojené so zabezpečením vzdelávania detí, či zvýšené náklady súvisiace s ochranou zdravia. 3 % domácností uviedlo, že kvôli dôsledkom pandémie koronavírusu sa museli presťahovať do iného obydľia alebo sa u nich zvýšilo riziko vyst'ahovania z nájmu.

3.2 Podoby súčasnej bytovej núdze: rodiny v preplnených obydľiach, nevyhovujúcom a neistom bývaní

Výskum rodín v bytovej núdzi v Košiciach ukázal, že väčšina rodín býva so svojimi deťmi v stiesnených podmienkach – až 173 rodín (56 %) uviedlo, že má pre seba na bývanie jednu izbu (okrem kuchyne, ak je samostatnou miestnosťou) a 60 rodín, teda 19,4 % uviedlo, že má na bývanie k dispozícii izby dve. Len 19 rodín (6,1 %) býva v 3 alebo viac izbách.

Tabuľka 11: Bytová núdza – počet izieb na bývanie

	Počet	Podiel z celkového počtu domácností (%)
Jedna izba na bývanie	173	56
Dve izby na bývanie	60	19,4
Tri a viac izieb na bývanie	19	6,1
Ani jedna izba na bývanie	36	11,7
Nezistená informácia	21	6,8

Rodiny majú pre seba najčastejšie k dispozícii na bývanie iba jednu izbu vo všetkých sledovaných typoch obydľí – spomedzi rodín žijúcich v prístreškoch v osadách býva v jednej izbe 57,8 % rodín; podobne – 55,1 % rodín žijúcich v záhradných chatkách býva v jednej izbe; platí to aj pre 58,1 % rodín, ktoré bývajú v útulkoch a zariadeniach núdzového bývania a 61,7 % rodín žijúcich v bytoch alebo domoch. 65 rodín uviedlo, že žijú v obydľí s inými osobami (z toho najviac – 27 rodín žijúcich v prístreškoch v osadách) a 20 rodín uviedlo, že bývajú v obydľí spoločne s inou rodinou/rodinami.

Tabuľka 12: Počet izieb, ktoré majú rodiny k dispozícii na bývanie v jednotlivých typoch obydľí

	Prístrešok v osade	Záhradná chatka	Byt, dom	ZNB, útulok	Spolu²³	
	Podiel ²⁴	Podiel	Podiel	Podiel	Počet	Podiel
0	19,3	10,2	2,9	4,0	36	11,6
1	57,8	55,1	61,7	58,1	173	55,9
2	16,4	24,4	20,5	20,2	60	19,4
3	3,5	6,1	2,9	1,3	10	32,3
4 a viac	2,1	2,0	11,7	0	8	2,5

Zároveň sme medzi rodinami, ktoré bývajú v prístreškoch, záhradných chatkách, bytoch, domoch a karavanoch (mobilných domoch), zisťovali vybavenosť ich obydľí. Rodiny žijúce v útulkoch a zariadeniach núdzového bývania do týchto výpočtov neboli zahrnuté z dôvodu, že pripojenie na inžinierske siete je v týchto zariadeniach štandardom.

Približne tretina z týchto rodín (32 %) býva v obydľí bez pripojenia na elektrinu, 48 % nemá v obydľí pripojenie na plyn a 52 % rodín býva v obydľí, ktoré nedisponuje zdrojom pitnej vody. Štandardné pripojenie na elektrinu, vodu aj plyn majú najčastejšie rodiny žijúce v bytoch a domoch a naopak – bez akéhokoľvek pripojenia na elektrinu, plyn či prístupu k pitnej vode zostávajú najčastejšie obyvatelia a obyvateľky prístreškov v osadách. Hoci väčšine rodín žijúcich v prístreškoch a záhradných chatkách chýba prístup k pitnej vode, niektoré majú k dispozícii vlastnú studňu (65,3 % rodín žijúcich v chatkách a 22,8 % rodín žijúcich v prístreškoch). Najčastejším dôvodom, prečo rodiny nemajú k dispozícii pripojenie na elektrinu a plyn, je absentujúca prípojka. V prístreškoch a záhradných chatkách si rodiny najčastejšie vykurojú prostredníctvom kachlí, piecky alebo iným spôsobom (spolu 96 % rodín), v prípade bytov a domov prevažuje pripojenie na centrálné kúrenie, vykurovanie kachľami alebo vlastným kotlom.

Tabuľky 13 a 14: Pripojenie domácností na elektrinu a plyn

Pripojenie na elektrinu	Prístrešok v osade		Záhradná chatka		Byt, dom	
	Počet	Podiel ²⁵ (v %)	Počet	Podiel (v %)	Počet	Podiel (v %)
Štandardné	23	16,4	8	16,3	27	79,4
Neštandardné	55	39,2	30	61,2	1	2,9
Žiadne	60	42,8	11	22,4	1	2,9

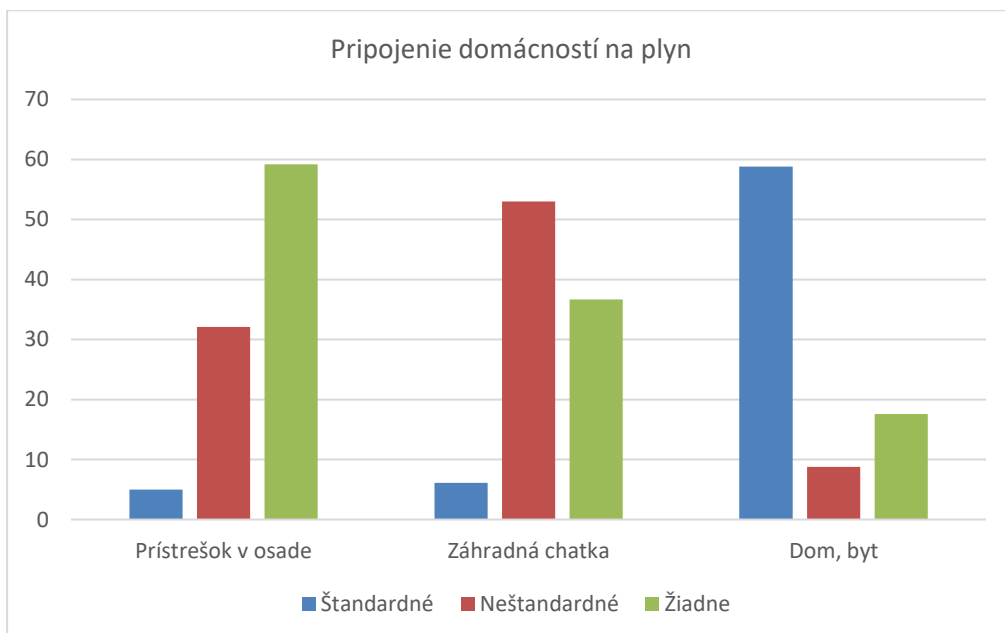
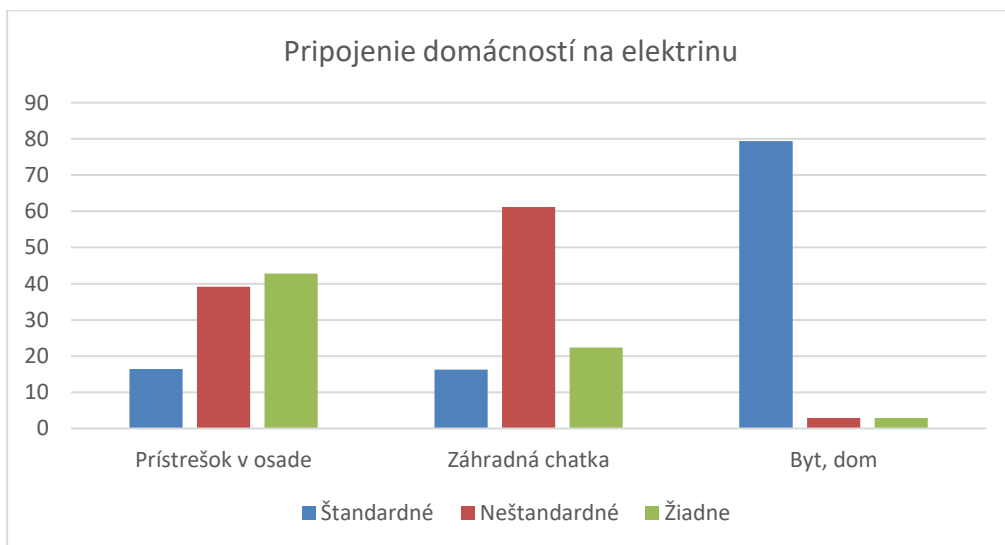
²³ Vrátane kategórie „iné“ a „karavan/mobilný prístrešok“, ktoré v tabuľke nie sú samostatne uvedené. Celkový podiel je vypočítaný z celkového počtu rodín, teda 309.

²⁴ Vypočítané na základe celkového počtu rodín žijúcich v prístreškoch.

²⁵ Vypočítané ako podiel rodín žijúcich v prístreškoch, ktoré majú štandardné pripojenie/počet všetkých rodín, ktoré žijú v prístreškoch.

Pripojenie na plyn	Prístrešok v osade		Záhradná chatka		Byt, dom	
	Počet	Podiel (v %)	Počet	Podiel (v %)	Počet	Podiel (v %)
Štandardné	7	5	3	6,1	20	58,8
Neštandardné	45	32,1	26	53,0	3	8,8
Žiadne	83	59,2	18	36,7	6	17,6

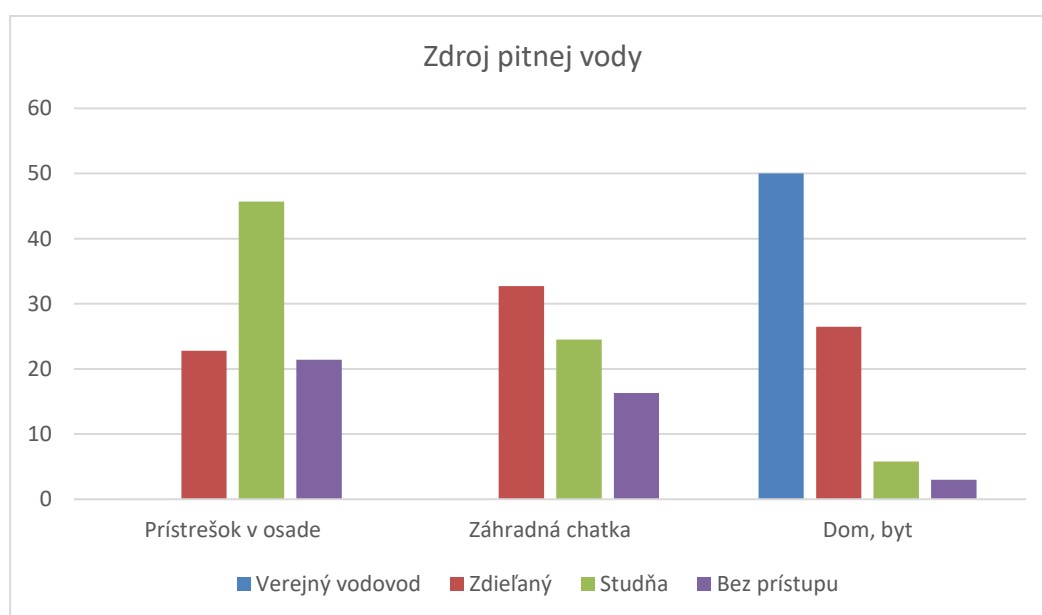
Grafy 17 a 18: Pripojenie domácností na elektrinu a plyn (podiel)

Tabuľka 15: Prístup domácností k zdroju pitnej vody

	Prístrešok v osade		Záhradná chatka		Byt, dom	
	Počet	Podiel ²⁶ (v %)	Počet	Podiel (v %)	Počet	Podiel (v %)
Verejný vodovod	2	0,01	1	0,02	17	50
Vlastná studňa	32	22,8	16	32,7	9	26,5
Zdieľaný prístup mimo obydľia	64	45,7	12	24,5	2	5,8
Bez prístupu	30	21,4	8	16,3	1	3

Graf 19: Prístup domácností k zdroju pitnej vody (podiel)

Spomedzi rodín žijúcich v prístreškoch, záhradných chatkách a domoch/bytoch:

- 62,8 % nemá v domácnosti práčku,
- najmenej 57 % nemá v domácnosti toaletu²⁷,
- 27,8 % žije v obydľí, ktoré má vlhké steny,
- 26 % žije v obydľí s plesňami,
- 34,5 % rodín má zatekajúcu strechu,
- 51,6 % nemá v domácnosti tienenie okien (žalúzie/závesy),

²⁶ Vypočítané ako podiel rodín žijúcich v prístreškoch, ktoré majú štandardné pripojenie/počet všetkých rodín, ktoré žijú v prístreškoch.

²⁷ Ide o (splachovaciu) toaletu priamo v obydľí. Niektorí anketári a anketárky do dotazníkov uvádzali, že rodina má v domácnosti toaletu aj napriek tomu, že domácnosť nedisponuje pripojením na vodu; v iných prípadoch bolo v dotazníkoch špecifikované, že rodina má k dispozícii „latrínu“.

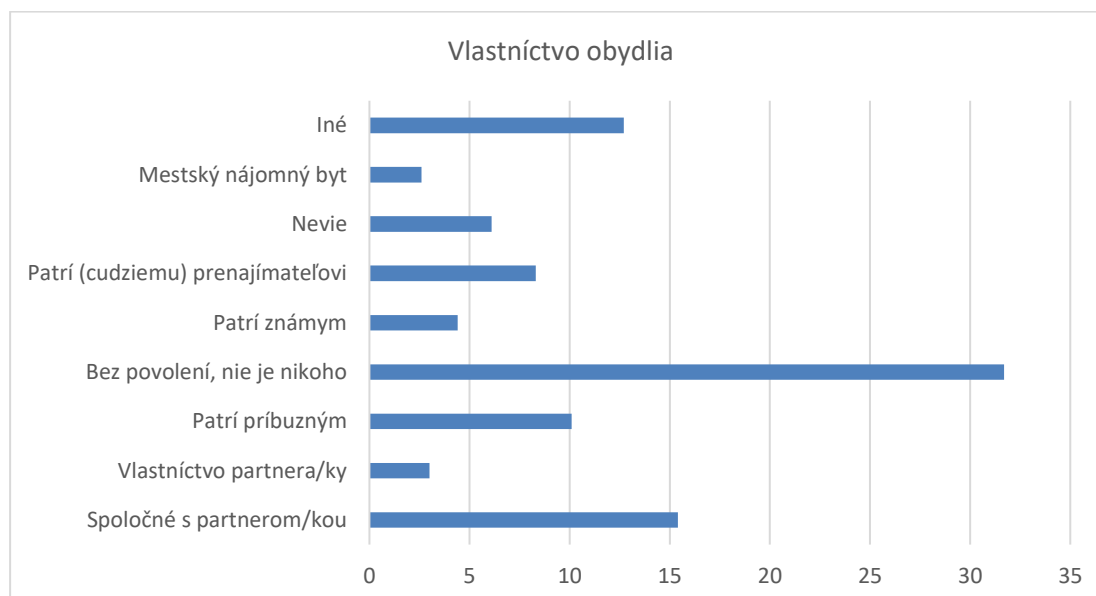
- 10,3 % nemá uzamykateľné dvere do obydlija a
- 27,4 % rodín má v obydlií hlodavce.

Z hľadiska istoty bývania a právneho nároku na jeho užívanie rodiny najčastejšie bývajú v obydlií, ktoré nepatrí nikomu, resp. je postavené bez potrebných povolení (31,7 %),²⁸ pričom bývanie v obydlií bez konkrétneho vlastníka je charakteristické najmä pre rodiny žijúce v prístreškoch v osadách – takmer 48 % týchto domácností uviedlo, že býva v obydlií, ktoré nepatrí nikomu. Väčšina rodín žijúcich v bytoch a domoch býva v byte/dome, ktorý patrí príbuzným (32,3 %) alebo cudziemu majiteľovi, u ktorého sú v podnájme (14,7 %). Spomedzi rodín, ktoré uviedli, že majú platnú nájomnú zmluvu, väčšine platí ešte niekoľko mesiacov.²⁹

Tabuľka 16: Vlastníctvo obydlija

	Počet	Podiel (v %) ³⁰
Spoločné s partnerom/kou	35	15,4
Vlastníctvo partnera/ky	7	3,0
Patrí príbuzným	23	10,1
Bez povolení, nie je nikoho	72	31,7
Patrí známym	10	4,4
Patrí (cudziemu) prenajímateľovi	19	8,3
Nevie	14	6,1
Mestský nájomný byt	6	2,6
Iné	29	12,7

Graf 20: Vlastníctvo obydlija (podiel)

²⁸ Nezahŕňa rodiny žijúce v útulkoch a ZNB.

²⁹ Ide o zostávajúcu dĺžku platnosti nájomnej zmluvy od dňa realizácie rozhovoru s rodinou.

³⁰ Podiel vypočítaný zo súčtu rodín žijúcich v prístreškoch, chatkách, bytoch/domoch, karavanoch/mobilných prístreškoch a „iných“.

Okrem toho až 72 % rodín uviedlo, že nemá platnú nájomnú zmluvu.³¹ Tento problém sa týka 77,8 % rodín, ktoré bývajú v prístreškoch v osadách; 63,2 % rodín žijúcich v záhradných chatkách a 61,7 % rodín žijúcich v bytoch a domoch. Z hľadiska rizika straty bývania a prepadu do pouličného bezdomovectva tak ide o závažný problém. Ďalším vážnym problémom je kombinácia neistého a nevyhovujúceho bývania – medzi rodinami, ktoré nemajú platnú nájomnú zmluvu, zaznamenávame 31 % domácností bez pripojenia na elektrinu, 47 % domácností bez pripojenia na plyn a 55 % domácností, ktoré v obydli alebo na pozemku nemajú prístup k pitnej vode.

3.3 Spokojnosť s bývaním a prekážky pri hľadaní stabilného bývania

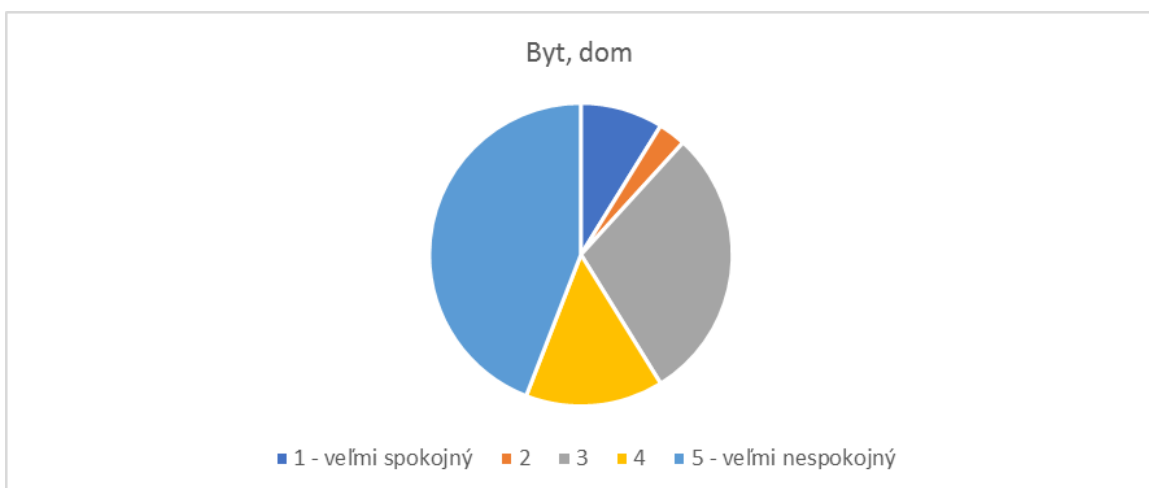
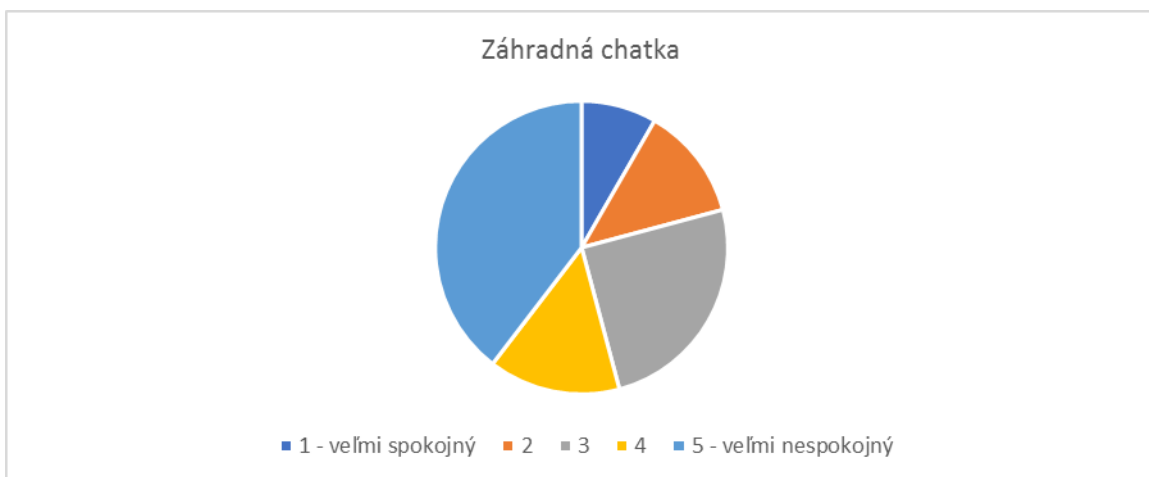
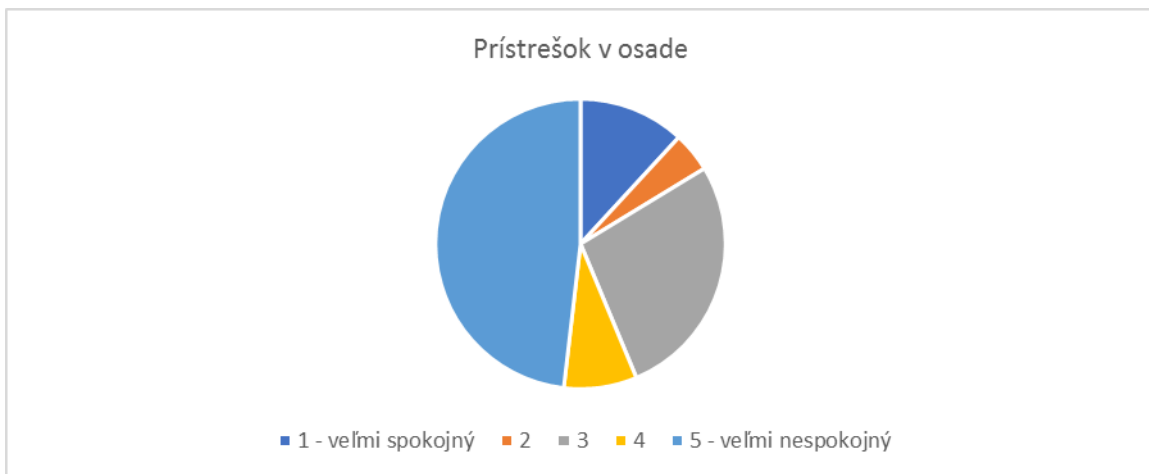
V rámci rozhovorov realizovaných s rodinami bola zisťovaná aj ich spokojnosť so súčasným bývaním, ktorú mohli vyjadriť číslom na škále od 1 po 5, kde 1 znamená „veľmi spokojný“ a 5 znamená „veľmi nespokojný“. Väčšina zo všetkých 309 oslovených rodín – 43,7 % - je so svojim súčasným bývaním nespokojná, pričom až 35 % z týchto rodín uviedlo, že sú v obydli „veľmi nespokojní“. Najväčšiu nespokojnosť s bývaním deklarujú rodiny žijúce v prístreškoch v osadách (54,3 % rodín je s bývaním „nespokojných“ alebo „veľmi nespokojných“) a záhradných chatkách (54,2 %) a naopak, najväčšiu spokojnosť vyjadrili rodiny žijúce v útulkoch a zariadeniach núdzového bývania, kde je spokojných 54 % rodín.

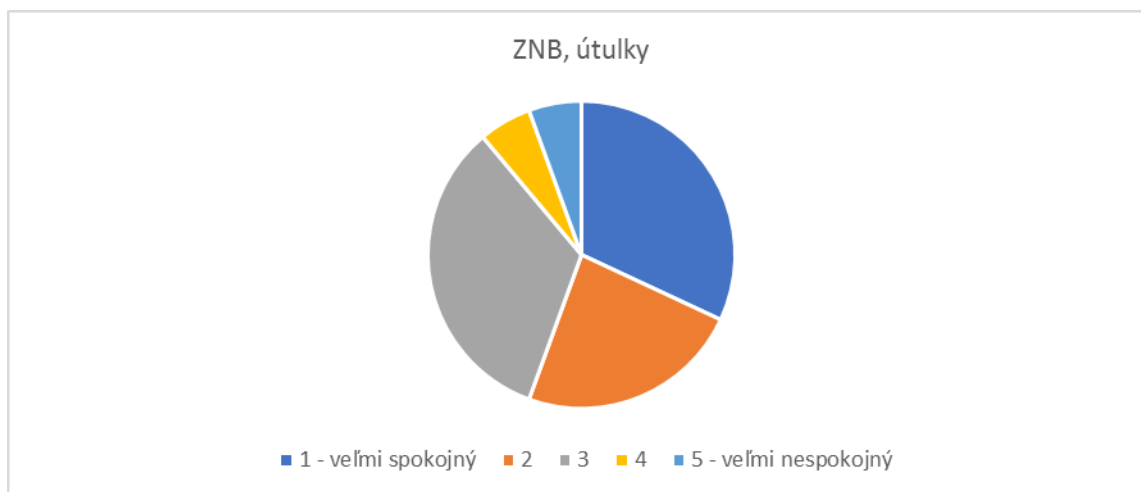
Priemerná spokojnosť rodín s ich bývaním sa pohybuje okolo stredovej hodnoty na úrovni 3,4, avšak variuje podľa typu obydli, v ktorom rodiny bývajú. Jednoznačne najvyššiu priemernú spokojnosť s bývaním na úrovni 2,3 deklarujú rodiny žijúce v útulkoch a zariadeniach núdzového bývania, za nimi s väčším odstupom nasledujú rodiny žijúce v záhradných chatkách (3,65), prístreškoch v osadách (3,76) a napokon v bytoch a domoch (3,82).

---

³¹ Nezahŕňa rodiny žijúce v zariadeniach núdzového bývania a útulkoch, kde sú klientky ubytované na základe nájomnej zmluvy.

Grafy 21 – 24: Spokojnosť s bývaním – porovnanie rodín žijúcich v prístreškoch v osadách, v záhradných chatkách, bytoch/domoch a zariadeniach núdzového bývania (ZNB) vrátane útulkov

Rodinám žijúcim v útulkoch a zariadeniach núdzového bývania najviac prekáža predovšetkým nedostatok súkromia a obmedzovanie pravidlami, ktorých dodržiavanie je týmito zariadeniami aj kontrolované, zatiaľ čo rodinám žijúcim v prístreškoch najviac prekáža chýbajúce pripojenie na inžinierske siete, v dôsledku čoho im v domácnosti chýba aj toaleta. Týmto rodinám však prekážajú aj celkovo nevhodné podmienky pre život dospelých a predovšetkým detí, ako napríklad zlá dostupnosť do centra Košíc vrátane zlej dostupnosti škôl, blato, chýbajúce chodníky a podobne.

Zároveň mali respondenti možnosť uviesť, čo vnímajú ako hlavné prekážky pri hľadaní stabilného bývania. Napriek tomu, že skúsenosti rodín s deťmi pri hľadaní podnájmu potvrdzujú, že prítomnosť detí v rodine predstavuje významnú prekážku pri snahe získať bývanie,³² výskumné zistenia indikujú, že rodiny za najväčšiu prekážku pri hľadaní podnájmu považujú nedostatok finančných prostriedkov. Viac ako 69 % zo všetkých oslovených rodín považuje nedostatok finančných prostriedkov za prekážku pri hľadaní podnájmu. 177 respondentov/respondentiek uviedlo, že nedostatok financií považujú za veľký problém a pre 37 respondentov ide o malý problém. Druhou najčastejšou prekážkou pri hľadaní podnájmu je podľa rodín etnicita, ktorú za prekážku považuje 51,8 % (160) rodín. Prítomnosť malých detí v rodine subjektívne vníma ako (malú alebo veľkú)³³ prekážku 39,1 % zo všetkých oslovených rodín, a veľa detí v rodine je prekážkou pri hľadaní podnájmu len podľa 23,3 % rodín.

³² Často ide o nezamýšľaný efekt legislatívy, ktorá je nastavená tak, aby chránila maloleté deti, v dôsledku čoho v konečnom dôsledku znevýhodňuje prenajímateľov/ky, ako aj samotné rodiny s deťmi.

³³ Súčet odpovedí „malá prekážka“ a „veľká prekážka“.

Tabuľka 17: Prekážky pri hľadaní podnájmu – nedostatok zdrojov

	Počet	Podiel (v %)
Žiadna prekážka	69	22,3
Malá prekážka	37	12,0
Veľká prekážka	177	57,3

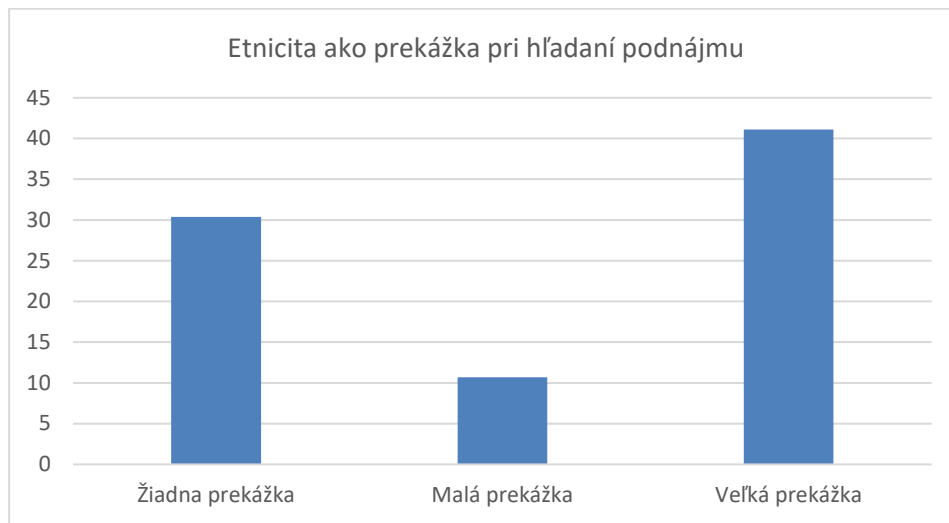
Graf 25: Prekážky pri hľadaní podnájmu – nedostatok zdrojov (podiel)

Tabuľka 18: Prekážky pri hľadaní podnájmu – etnicita

	Počet	Podiel (v %)
Žiadna prekážka	94	30,4
Malá prekážka	33	10,7
Veľká prekážka	127	41,1

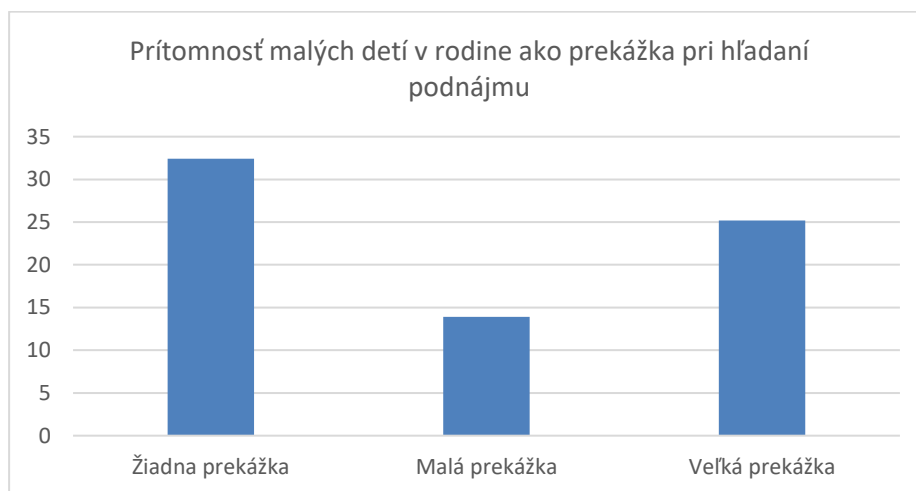
Graf 26: Prekážky pri hľadaní podnájmu – etnicita (podiel)

Tabuľka 19: Prekážky pri hľadaní podnájmu – prítomnosť malých detí v rodine

	Počet	Podiel (v %)
Žiadna prekážka	100	32,4
Malá prekážka	43	13,9
Veľká prekážka	78	25,2

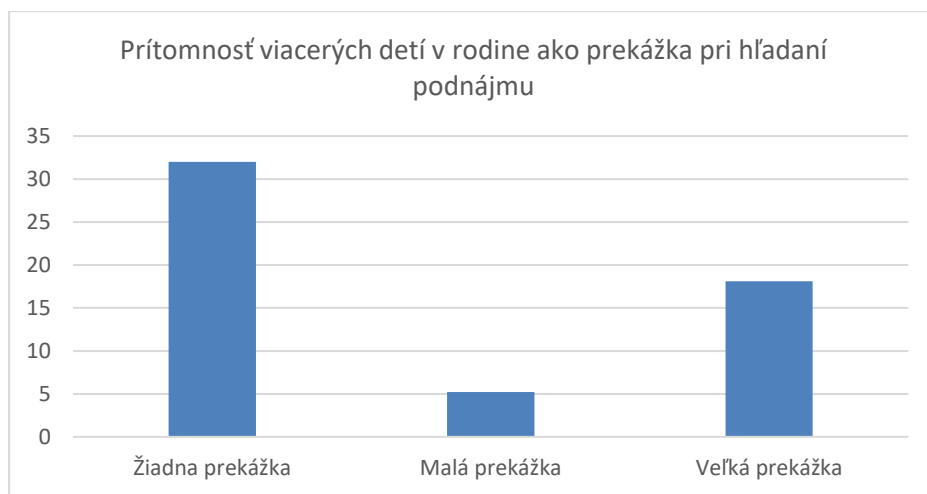
Graf 27: Prekážky pri hľadaní podnájmu – prítomnosť malých detí v rodine (podiel)

Tabuľka 20: Prekážky pri hľadaní podnájmu – prítomnosť viacerých detí v rodine

	Počet	Podiel (v %)
Žiadna prekážka	99	32,0
Malá prekážka	16	5,2
Veľká prekážka	56	18,1

Graf 28: Prekážky pri hľadaní podnájmu – prítomnosť viacerých detí v rodine (podiel)

4 Náklady na bývanie, príjmy a dlhy

V predposlednej kapitole sa venujeme výskumným zisteniam, ktoré sa týkajú oblasti nákladov na bývanie, príjmov a dlhov. Finančné témy úzko súvisia s dostupnosťou bývania, pričom nemusí platiť, že nevyhovujúce bývanie je aj lacným bývaním.

4.1 Príjem a náklady na bývanie

Vzhľadom na to, že veľká časť respondentov/tiek neodpovedala na otázku týkajúcu sa nákladov na bývanie, je potrebné uvedené údaje považovať za orientačné. Rodiny platia za bývanie mesačne priemerne 83 € (nájomné), resp. 123 €, ak berieme do úvahy celkovú výšku nákladov na bývanie vrátane platieb za energie a podobne. Údaje o priemernej výške nákladov na bývanie však môžu byť do značnej miery skreslené vzhľadom na podiel rodín, ktoré majú tieto náklady minimálne alebo neplatia žiadne, napríklad preto, lebo bývajú v obydli, ktoré nepatrí nikomu. Pre porovnanie – rodiny žijúce v zariadeniach núdzového bývania uvádzajú priemernú mesačnú výšku nákladov na bývanie 140 €, rodiny žijúce v bytoch/domoch 250 €.

Zdroje príjmov domácností možno rozdeliť do troch základných kategórií: príjem z práce, sociálnych transferov a príjem z „iných zdrojov“, kam patrí napríklad zber a následný predaj surovín – železa alebo predaj časopisu NotaBene. V tabuľke 21 môžeme vidieť, že necelých 28 % domácností má príjem zo zamestnania, pätina domácností má príjem z (príležitostných) brigád a 17,5 % má príjem z práce bez zmluvy. Priemerná mesačná výška príjmu zo zamestnania je 547 €. V rámci kategórie sociálnych transferov poberá najvyšší podiel domácností (takmer 74 %) prídavok na dieťa a príjem 58,6 % domácností je tvorený (aj) materskou alebo rodičovskou dávkou v priemernej mesačnej výške 314 €.

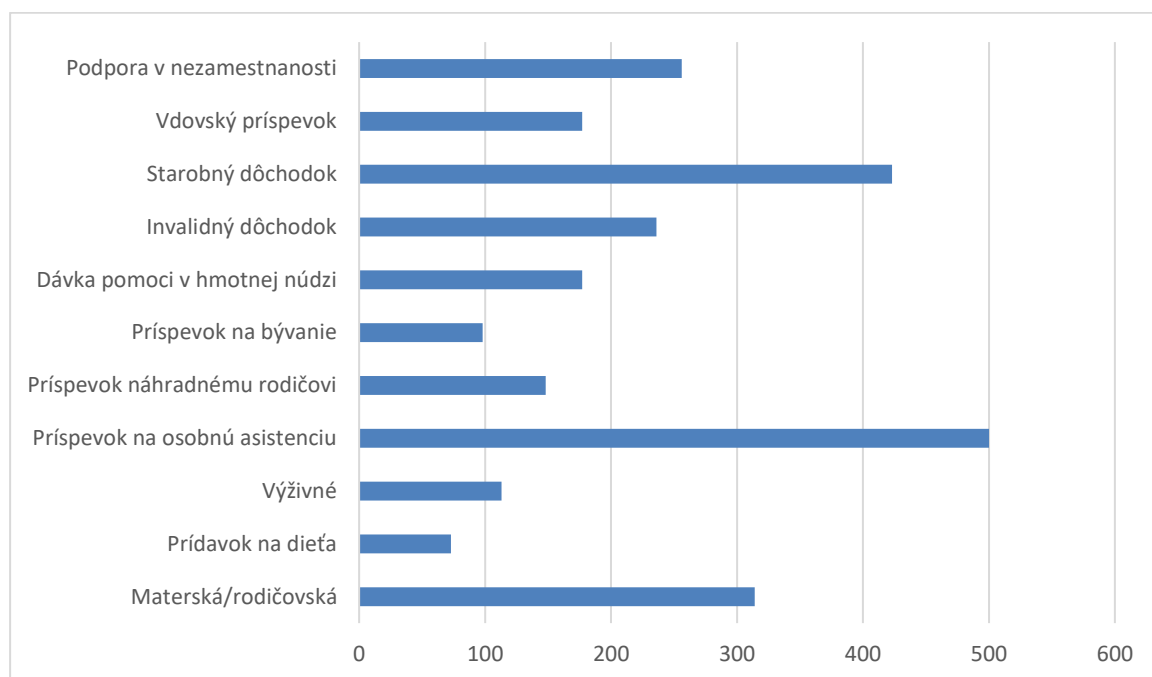
Tabuľka 21: Zdroje príjmu domácností a ich výška

Zdroj príjmu	Podiel domácností s daným príjmom ^a	Priemerná výška príjmu ^b
Práca		
Zamestnanie	27,8 %	547 €
Brigády	25,2 %	Neuvedené
Práca bez zmluvy	17,5 %	Neuvedené
Sociálne transfery		
Materská/rodičovská	58,6 %	314 €
Prídavok na dieťa	73,8 %	73 €
Výživné	12,3 %	113 €
Príspevok náhradnému rodičovi	1,9 %	148 €
Príspevok na osobnú asistenciu	4,9 %	500 €
Kompenzačný príspevok	0,3 %	Neuvedené
Podpora v nezamestnanosti	3,2 %	256 €
Dávka pomoci v hmotnej núdzi	19,7 %	177 €
Aktivačné práce	7,1 %	Neuvedené
Príspevok na bývanie	2,3 %	98 €
Invalidný dôchodok	5,5 %	236 €
Starobný dôchodok	2,3 %	423 €
Vdovský príspevok	2,6 %	177 €
Iné zdroje príjmu		
Zberu surovín	17,5 %	Neuvedené
Predaj Notabene	1 %	Neuvedené
Žobranie	0,6 %	Neuvedené

a) Ide o podiel zo všetkých domácností, vrátane tých, ktoré na danú otázku neodpovedali.

b) Do úvahy sa berú len domácnosti, za ktoré boli vyplnené odpovede.

Graf 29: Priemerná výška príjmu domácností – vybrané sociálne transfery (v €)

Tabuľka 22: Zdroje príjmu domácností žijúcich v prístreškoch a chatkách a ich výška

Zdroj príjmu	Podiel domácností s daným príjmom ^a	Priemerná výška príjmu ^b
Práca		
Zamestnanie	16,4	492 €
Brigády	31,2	Neuvedené
Práca bez zmluvy	22,2	Neuvedené
Sociálne transfery		
Materská/rodičovská	61,4	308 €
Prídavok na dieťa	74,1	74 €
Výživné	3,7	107 €
Príspevok náhradnému rodičovi	2,6	152 €
Príspevok na osobnú asistenciu	4,8	482 €
Kompenzačný príspevok	1,6	Neuvedené
Podpora v nezamestnanosti	2,6	276 €
Dávka pomoci v hmotnej núdzi	21,7	179 €
Aktivačné práce	10,1	Neuvedené
Príspevok na bývanie	-	-

Invalidný dôchodok	5,3	173 €
Starobný dôchodok	1,6	283 €
Vdovský príspevok	2,6	141 €
Iné zdroje príjmu		
Zberu surovín	26,5	Neuvedené
Predaj Notabene	1,1	Neuvedené
Žobranie	1,1	Neuvedené

a) Ide o podiel zo všetkých domácností, vrátane tých, ktoré na danú otázku neodpovedali.

b) Do úvahy sa berú len domácnosti, za ktoré boli vyplnené odpovede.

Tabuľka 23: Zdroje príjmu domácností žijúcich v útulkoch a ZNB

Zdroj príjmu	Podiel domácností s daným príjmom ^a	Priemerná výška príjmu ^b
Práca		
Zamestnanie	50,0 %	567 €
Brigády	16,2 %	Neuvedené
Práca bez zmluvy	12,2 %	Neuvedené
Sociálne transfery		
Materská/rodičovská	55,4 %	320 €
Prídavok na dieťa	75,7 %	67 €
Výživné	35,1 %	119 €
Príspevok náhradnému rodičovi	-	-
Príspevok na osobnú asistenciu	4,1 %	697 €
Kompenzačný príspevok	1,4 %	Neuvedené
Podpora v nezamestnanosti	5,4 %	207 €
Dávka pomoci v hmotnej núdzi	16,2 %	179 €
Aktivačné práce	2,7 %	Neuvedené
Príspevok na bývanie	8,1 %	94 €
Invalidný dôchodok	1,4 %	300 €
Starobný dôchodok	2,7 %	472 €
Vdovský príspevok	1,4 %	151 €
Iné zdroje príjmu		
Zberu surovín	-	Neuvedené
Predaj Notabene	-	Neuvedené
Žobranie	-	Neuvedené

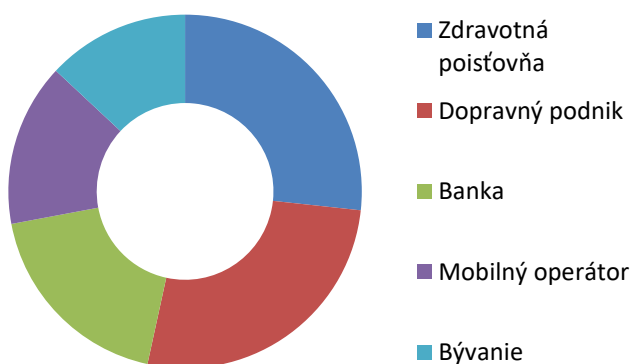
a) Ide o podiel zo všetkých domácností, vrátane tých, ktoré na danú otázku neodpovedali.

b) Do úvahy sa berú len domácnosti, za ktoré boli vyplnené odpovede.

4.2 Dlhy a exekúcie

Viac ako štvrtina rodín v bytovej núdzi čelí aj zadlženiu – 87 (28,1 %) respondentov/tiek uviedlo, že má v súčasnosti nejaké dlžoby (okrem pôžičiek na zmluvu, ktoré pravidelne splácajú). Osoby, ktoré majú dlhy, najčastejšie dlžia na zdravotnom poistení a v dopravnom podniku (zhodne po 27 osôb), banke (17 osôb), mobilnému operátorovi (14 osôb) a za bývanie (12 osôb). Dlhy u známych majú iba 2 osoby.

Graf 30: Štruktúra zadlženia respondentov/tiek

Spomedzi všetkých 309 respondentov/tiek 21,3 % uviedlo, že má 1 alebo viac exekúcií.

Tabuľka 24: Dlhy a exekúcie

	Dlhy		Exekúcie		
	Má	Nemá	Má 1	Má viac ako 1	Nemá
Počet	87	211	45	21	216
Podiel (%) ³⁴	28,1	68,3	14,6	6,8	70,0

³⁴ Ide o podiel zo všetkých 309 domácností.

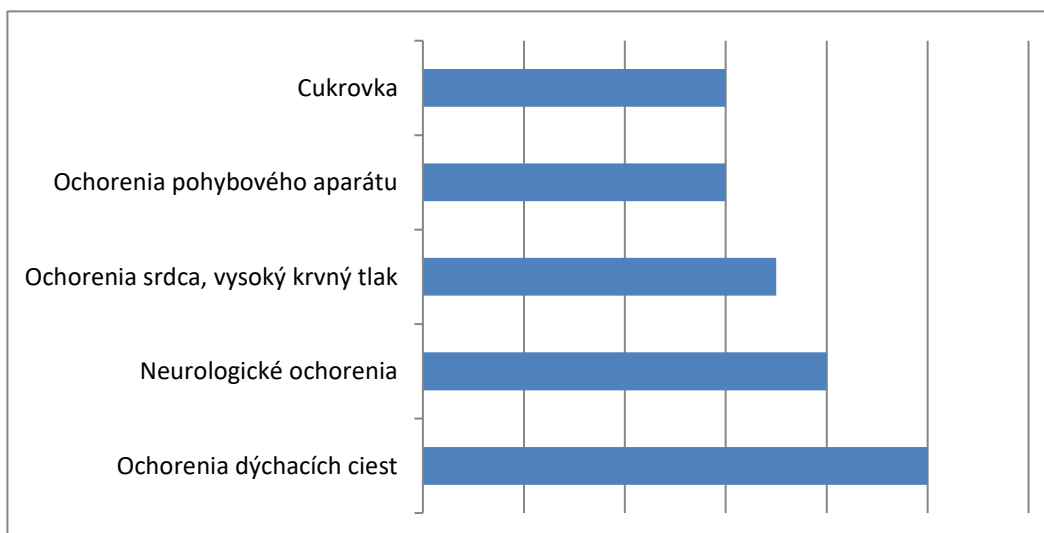
5 Zdravie

V poslednej časti napokon predstavujeme zistenia týkajúce sa zdravia. Téma zdravia a zdravotných problémov môže mať súvislosť s kvalitou bývania, hoci tento výskum nemal ambíciu takúto súvislosť dokazovať, ale iba zachytiť odhad výskytu dlhodobých zdravotných problémov v rodinách v bytovej núdzi v Košiciach.

95 z celkového počtu 309 respondentov (30,7 %) uviedlo, že niektorý člen rodiny trpí závažnými a dlhodobými fyzickými zdravotnými problémami a 27 (8,7 %) uviedlo, že niektorý člen rodiny má problémy s duševným zdravím. 6 respondentov/tiek a 7 ich partnerov/iek má preukaz ŤZP, rovnako ako 10 detí do 18 rokov, ktoré bývajú v domácnosti s rodičmi a 13 iných príbuzných oslovených rodín. 7 respondentov/tiek uviedlo, že sú na invalidnom dôchodku.

V rodinách evidujeme široké spektrum rôzne závažných zdravotných problémov od ľahších, akými sú napríklad kožné problémy alebo alergie až po vážne vrátane onkologických ochorení alebo jedného prípadu dieťaťa s Downovým syndrómom, svalovou dystrofiou alebo detskou mozgovou obrnou. Medzi najčastejšie zdravotné problémy respondentov a ich príbuzných patrí astma a problémy s dýchacími cestami (napr. bronchitída); neurologické problémy vrátane závažných, ako napríklad epilepsia alebo svalová dystrofia; ochorenia pohybového aparátu; ochorenia srdca a vysoký krvný tlak alebo cukrovka. Ďalšími, menej frekventovanými zdravotnými problémami v rodinách sú problémy s kožou (napríklad ekzém) a alergie; ochorenia sluchu, tráviacej sústavy, obličiek, pečene alebo zraku.

Graf 31: Najčastejšie zdravotné problémy respondentov/tiek a ich rodinných príslušníkov

Záver

Nedostatok cenovo dostupného bývania, vedúci k bytovej núdzi a niekedy až pouličnému bezdomovectvu jednotlivcov a rodín, je výzvou, ktorej v súčasnosti čelia všetky väčšie európske mestá. V Košiciach sa tento problém týka najmenej 309 rodín, ktoré sa zapojili do registračného týždňa. Je to veľa, alebo málo? Ak uvážime, že v týchto rodinách žije približne 1 800 osôb, ide približne o 0,8 % z celkového počtu 238 tisíc obyvateľov mesta. Na druhej strane, vytvoriť podmienky pre lepšie bývanie pre približne 300 domácností nemusí byť v primeranom horizonte v spolupráci mestskej samosprávy a organizácií pracujúcich s ľuďmi ohrozenými chudobou a sociálnym vylúčením nereálnym cieľom.

Cieľ ukončovania bytovej núdze rodín je v každom prípade dôležitý aj s ohľadom na skutočnosť, že bytová núdza sa vo veľkej miere týka detí – v Košiciach išlo približne o dve tretiny z celkového počtu osôb v rodinách v bytovej núdzi. Okrem toho je neisté a nevyhovujúce bývanie pre absolútnu väčšinu rodín dlhodobým problémom, s ktorým sa mnohí stretli už v detstve a ktorý nedokážu riešiť sami. Dôvodom je najmä nedostatok finančných prostriedkov, ktorý uviedli ako najväčšiu prekážku pri hľadaní stabilného bývania.

Pri napĺňaní tohto cieľa bude rovnako dôležité venovať pozornosť systémovým opatreniam zameraným na predchádzanie vzniku či opakovania bytovej núdze, a to aj na národnej úrovni. Tieto sa môžu napríklad týkať zmeny výšky a podmienok poskytovania príspevku na bývanie, alebo podpory realizácie programov zameraných na čo najdlhšie zotrvanie mladých ľudí v systéme vzdelávania aj po skončení základnej školy.

V tomto smere môžu predstavovať významný potenciál pre pozitívnu zmenu napríklad aj partnerstvá, ktoré vznikli pri realizácii registračného týždňa. Pomôcť rodinám získať stabilné bývanie s podporou tímu odborníkov pri jeho udržaní totiž nepochybne bude naďalej vyžadovať veľkú angažovanosť a nasadenie.

Zoznam bibliografických odkazov

Bartošová, I., Černá, E., Ripka, Š. *Průběžná evaluační zpráva 1: Pilotní testování rychlého zabydlení rodin s dětmi (Rapid Re-Housing)*. 2018. Ostrava.

Csomor, G. *Porovnávanie nákladov bezdomovectva a bývania s podporou v Bratislave*. 2017. Bratislava: IVPR. Dostupné:
https://www.ceit.sk/IVPR/images/IVPR/vyskum/2017/FCs_omor/Fanalyza_nakladov_bezdomovectva_csomor_vu_2017.pdf

Drilling, M., Dittmann, J., Ondrušová, D., Teller, N., Mondelaers, N.: Measuring Homelessness by City Counts – Experiences from European Cities. In: *European Journal of Homelessness*, Volume 14, Issue 3 – 2020: Special Edition - Measuring Homelessness in Europe. Available at:
https://www.feantsaresearch.org/public/user/Observatory/2020/EJH/EJH_14-3_A4_v03.pdf.

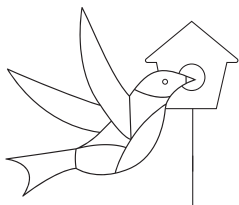
Gerbery, D.: Odhady počtov ľudí bez domova alebo v rizikovom bývaní. In: Ondrušová, D. – Gerbery, D. – Fico, M. – Filadelfiová, J. – Grandtnerová, L. – Lorenc, I. *Ludia bez domova: príprava a realizácia empirického výskumu, analýza nástrojov prevencie a riešenia bezdomovectva*. Záverečná správa z 1. etapy výskumného projektu. 2015. Bratislava: IVPR. Dostupné:
https://www.ceit.sk/IVPR/images/IVPR/vyskum/2015/Ondrusova/vu_ludia_bez_domova.pdf

Ondrušová, D. *Služby pre ľudí bez domova a projekty housing-first v Európe* (working paper). 2019. Bratislava: IVPR. Dostupné:
https://www.ceit.sk/IVPR/images/IVPR/vyskum/2019/Ondrusova/sluzby_hf_europa_2019.pdf

Škobla, D., Ondrušová, D., Csomor, G. *Uplatniteľnosť systému prestupného bývania a „housing-first“ v podmienkach SR*. 2016. Bratislava: Inštitút pre výskum práce a rodiny. Dostupné:
http://www.ceit.sk/IVPR/images/IVPR/vyskum/2016/Skobla/uplatnitelnost_systemu_prestupneho_byvania_housing_first_vu_2016.pdf.

Ostatné zdroje:

FEANTSA – *ETHOS Typology on Homelessness and Housing Exclusion*. Dostupné na:
<https://www.feantsa.org/en/toolkit/2005/04/01/ethos-typology-on-homelessness-and-housing-exclusion>

24. – 30. 5. 2021

REGISTRAČNÝ TÝŽDEŇ v Košiciach

DOTAZNÍK PRE MAPOVANIE RODÍN V BYTOVEJ NÚDZI
HOUSING FIRST PRE RODINY V KOŠICIACH

Dotazník k registračnému týždňu v Košiciach

Poznámka pre anketárov:

Pre účely mapovania sa za členov jednej rodiny pokladajú:

- osoba, s ktorou sa vedie rozhovor,
- jej manžel/manželka alebo partner/partnerka
- deti (do 18 rokov), vrátane detí zverených do starostlivosti i detí, ktoré s respondentom nebývajú.

Do rodiny môžu patriť aj ďalšie osoby, ktoré by sa v prípade ponuky nasťahovali s respondentom do bytu.

! Ak respondent/ka, ani jej partner/ka nemá deti (bližšie pozri otázku č. 4), poďakujte za ochotu a ukončite rozhovor – registračný týždeň sa netýka dospelých jednotlivcov a párov bez detí.

! Ak v jednom obydľí žijú súčasne viaceré rodiny (podľa vyššie uvedenej definície), vyplňte, prosím, formulár s každou z týchto rodín samostatne.

OTÁZKY PRE ANKETÁROV – vyplňte po ukončení rozhovoru

A. MIESTO ROZHOVORU (označte krížikom):

☐ V zariadení/obydľí, kde respondent teraz býva	☐ V registračnom centre
☐ Vonku na ulici	☐ Iné (uvedte)

B. Dátum rozhovoru (hodiace sa podčiarknite):

Pondelok 24.5.2021   Utorok 25.5.2021   Streda 26.5.2021   Štvrtok 27.5.2021   Piatok 28.5.2021

C. Uvedte prosím svoj kód anketára/ky, ktorý Vám bol pridelený pri registrácii (ak formulár vyplňate vo dvojici s ďalším anketárom/kou, kód uvedie ten, kto zapisoval odpovede):

D. Pohlavie osoby, s ktorou ste vyplňali dotazník (hodiace sa zakrúžkujte):   1 - žena   2 - muž

E. Priestor pre ďalšie poznámky anketára/ky – v krátkosti zaznamenajte, čo ste si všimli pri rozhovore. (napr. jazyková bariéra, príznaky nedostatočnej hygieny alebo každodenných návykov, symptómy vážnych zdravotných problémov, problematickeho užívania alkoholu/drog, vážnejších duševných chorôb/porúch kognitívnych funkcií, prejavy násilia v domácnosti).

ÚVODNÁ INFORMÁCIA PRE RESPONDENTOV

"Nadácia DEDO v spolupráci s Mestom Košice zisťujú, koľko rodín s deťmi v meste žije v bytovej núdzi. Na základe toho môžu byť vybrané rodiny s deťmi, ktorým bude ponúknutá možnosť zúčastniť sa programov bývania s podporou – presťahovali by ste sa ako rodina do bežného bytu alebo domu, kde by ste bezpečne bývali, platili za bývanie a dochádzal by za vami odborník*odborníčka, ktorý by vám pomáhal riešiť životné situácie, ako je starostlivosť o zdravie, platenie za bývanie, zháňanie si práce a podobne. Žiadna z Vašich odpovedí nebude nesprávna - nezáleží na nich, či dostanete bývanie. Otázky sa pýtame preto, aby sme vedeli, aká je situácia celkovo v meste Košice a aby sme sa vedeli čo najlepšie pripraviť na ďalšiu možnú spoluprácu s vami. Máte záujem byť zaradený do tohto projektu?"

SÚHLAS SO SPRACOVANÍM OSOBNÝCH ÚDAJOV

Prehlásenie dotknutej osoby:

Dotknutá osoba týmto berie na vedomie, že má právo kedykoľvek odvolať súhlas so spracovaním osobných údajov, ktoré sa jej týkajú. Odvolanie súhlasu nemá vplyv na zákonnosť spracúvania osobných údajov založenom na súhlase pred jeho odvolaním. Dotknutá osoba môže súhlas odvolať a to e-mailom na adresu info@nadaciadedo.sk alebo písomne, a to na adresu Nadácia DEDO, Hemerkova 1318/28, 040 23 Košice - mestská časť Sídliisko KVP.

Dotknutá osoba si je vedomá svojich práv, ktoré v § 19 až § 30 zákona č. 18/2018 Z. z. upravujú povinnosti prevádzkovateľa pri uplatňovaní práv dotknutých osôb, a to najmä

- právo na prístup k osobným údajom,
- právo na výmaz osobných údajov,
- právo na opravu osobných údajov,
- právo na obmedzenie spracovania osobných údajov,
- právo na prenos osobných údajov,
- právo vzniesť námietku spracovania osobných údajov.

Dolu podpísaný/-á: ..... (dotknutá osoba)

trvalý pobyt:.....

obvyklý pobyt:.....

týmto dávam súhlas pre prevádzkovateľa:

Názov: **Nadácia DEDO**
Adresa: **Hemerkova 1318/28, 040 23 Košice - mestská časť Sídliisko KVP**
IČO: **30 688 388**
V mene prevádzkovateľa koná: **Mgr. Katarína Trembuláková, správca**
Email: info@nadaciadedo.sk
Tel. číslo: 0911 991 153

na spracovanie mojich osobných údajov a osobných údajov členov mojej rodiny uvedených v tomto dotazníku.

Zoznam poskytnutých osobných údajov:

Meno, priezvisko, rok narodenia, telefónne číslo, obvyklý a trvalý pobyt a ďalšie v rozsahu v akom sú uvedené v dotazníku

Meno a rok narodenia maloletých detí

Osobné údaje sú poskytnuté na (účel spracovania):

účel zmapovania počtu rodín v bytovej núdzi v meste Košice, výskumu sociálnej a bytovej núdze rodín s cieľom poskytnutia ďalšej sociálnej a bytovej pomoci týmto rodinám a tým zlepšenia kvality života a advokačnej činnosti všeobecne prospešných služieb poskytovaných prevádzkovateľom.

Okruh príjemcov (sprostredkovateľov), ktorým budú poskytnuté osobné údaje:

Inštitút pre výskum práce a rodiny, so sídlom Špitálska 25, 27, 821 41 Bratislava, IČO : 308 47 451

Mesto Košice, so sídlom Trieda SNP 48/A, Košice 040 11, IČO: 00 691 135,

Všetci pre rodinu, n.o., so sídlom Hemerkova 28, 040 23 Košice – Sídliisko KVP, IČO: 52 577 341

DÁTUM ZAČIATKU SPRACOVANIA OSOBNÝCH ÚDAJOV:

deň vyplnenia dotazníka a podpisu súladu so spracovaním osobných údajov

DOBA UCHOVÁVANIA:

Osobné údaje budú uchovávané počas existencie prevádzkovateľa

Nadácia DEDO vyplnenému dotazníku obsahujúcemu osobné údaje prideli jedinečný číselný kód a akékoľvek zverejňovanie výsledkov mapovania, výskumu sociálnej a bytovej núdze a advokačnej činnosti bude anonymné.

Všetky práva môže dotknutá osoba uplatniť na adrese Nadácie DEDO, Hemerkova 28, 040 23 Košice, info@nadaciadedo.sk. Sťažnosť je možné podať dozorovému orgánu, ktorým je Úrad na ochranu osobných údajov Slovenskej republiky.

V Košiciach, dňa .....

podpis.....

SÚHLAS SO SPRACOVANÍM OSOBNÝCH ÚDAJOV

Prehlásenie dotknutej osoby:

Dotknutá osoba týmto berie na vedomie, že má právo kedykoľvek odvolať súhlas so spracovaním osobných údajov, ktoré sa jej týkajú. Odvolanie súhlasu nemá vplyv na zákonnosť spracúvania osobných údajov založenom na súhlase pred jeho odvolaním. Dotknutá osoba môže súhlas odvolať a to e-mailom na adresu info@nadaciadedo.sk alebo písomne, a to na adresu Nadácia DEDO, Hemerkova 1318/28, 040 23 Košice - mestská časť Sídliisko KVP.

Dotknutá osoba si je vedomá svojich práv, ktoré v § 19 až § 30 zákona č. 18/2018 Z. z. upravujú povinnosti prevádzkovateľa pri uplatňovaní práv dotknutých osôb, a to najmä

- právo na prístup k osobným údajom,
- právo na výmaz osobných údajov,
- právo na opravu osobných údajov,
- právo na obmedzenie spracovania osobných údajov,
- právo na prenos osobných údajov,
- právo vzniesť námietku spracovania osobných údajov.

Dolu podpísaný/-á: ..... (dotknutá osoba)

trvalý pobyt:.....

obvyklý pobyt:.....

týmto dávam súhlas pre prevádzkovateľa:

Názov: **Nadácia DEDO**
Adresa: **Hemerkova 1318/28, 040 23 Košice - mestská časť Sídliisko KVP**
IČO: **30 688 388**
V mene prevádzkovateľa koná: **Mgr. Katarína Trembuláková, správca**
Email: **info@nadaciadedo.sk**
Tel. číslo: **0911 991 153**

na spracovanie mojich osobných údajov a osobných údajov členov mojej rodiny uvedených v tomto dotazníku.

Zoznam poskytnutých osobných údajov:

Meno, priezvisko, rok narodenia, telefónne číslo, obvyklý a trvalý pobyt a ďalšie v rozsahu v akom sú uvedené v dotazníku

Meno a rok narodenia maloletých detí

Osobné údaje sú poskytnuté na (účel spracovania):

účel zmapovania počtu rodín v bytovej núdzi v meste Košice, výskumu sociálnej a bytovej núdze rodín s cieľom poskytnutia ďalšej sociálnej a bytovej pomoci týmto rodinám a tým zlepšenia kvality života a advokačnej činnosti všeobecne prospešných služieb poskytovaných prevádzkovateľom.

Okruh príjemcov (sprostredkovateľov), ktorým budú poskytnuté osobné údaje:

Inštitút pre výskum práce a rodiny, so sídlom Špitálska 25, 27, 821 41 Bratislava, IČO : 308 47 451

Mesto Košice, so sídlom Trieda SNP 48/A, Košice 040 11, IČO: 00 691 135,

Všetci pre rodinu, n.o., so sídlom Hemerkova 28, 040 23 Košice – Sídliisko KVP, IČO: 52 577 341

DÁTUM ZAČIATKU SPRACOVANIA OSOBNÝCH ÚDAJOV:

deň vyplnenia dotazníka a podpisu súladu so spracovaním osobných údajov

DOBA UCHOVÁVANIA:

Osobné údaje budú uchovávané počas existencie prevádzkovateľa

Nadácia DEDO vyplnenému dotazníku obsahujúcemu osobné údaje prideli jedinečný číselný kód a akékoľvek zverejňovanie výsledkov mapovania, výskumu sociálnej a bytovej núdze a advokačnej činnosti bude anonymné.

Všetky práva môže dotknutá osoba uplatniť na adrese Nadácie DEDO, Hemerkova 28, 040 23 Košice, info@nadaciadedo.sk. Sťažnosť je možné podať dozorovému orgánu, ktorým je Úrad na ochranu osobných údajov Slovenskej republiky.

V Košiciach, dňa .....

podpis.....

Kontaktné údaje RESPONDENTA/KY

Meno

Priezvisko

Prezývka

Dátum
narodenia

Trvalý pobyt (mesto/obec, ulica)

Obvyklý pobyt (mesto/obec, ulica)

Máte nejaký telefón, facebook alebo email, kde sa s Vami môžeme bezpečne spojiť alebo kde môžeme zanechať odkaz?

Telefón:

Email:

Keby sme sa s Vami chceli spojiť o rok, kto o Vás bude vedieť? Môžete mi dať kontakt na tohto človeka, príp. dvoch?

V akom vzťahu ste voči tejto osobe/ týmto osobám? (napr. rodinný príslušník, sused, sociálny pracovník,...)

1. Meno a priezvisko:

Kontakt:

Vzťah:

2. Meno a priezvisko:

Kontakt:

Vzťah:

ZÁKLADNÉ INFORMÁCIE O RODINE

Najskôr by sme sa Vás radi opýtali na základné informácie o Vašej rodine.

1. Máte manžela/ku, či partnera/ku? (označte krížikom)

Mám manžela/ku

Mám partnera/ku

Nie, nemám (pokračovať otázkou 4a)

2. Ak máte manžela/ku alebo partnera/ku, bývate (tu) spolu? (označte krížikom vhodnú možnosť)

Áno (pokračujte otázkou č. 4a)

Nie

3. Ak spolu nebývate, je to preto, že (prečítajte každú z uvedených možností, hodiace sa možnosti označte krížikom):

	Áno	Nie
ste nemali dostatok prostriedkov na spoločné bývanie	☐	☐
pravidlá zariadenia (napr. útulku) neumožňujú spoločné bývanie s manželom / partnerom	☐	☐
už ste spolu nechceli bývať	☐	☐
Váš manžel / partner je vo väzení	☐	☐
Iné (uvedte):		

4a. Máte Vy alebo Váš partner/partnerka deti? Ak áno, koľko? (prečítať každú z možností; tam, kde nemajú deti, napíšte 0)

	Počet detí
Spoločné deti s terajším partnerom/partnerkou	
Ďalšie deti vášho partnera/vašej partnerky	
Ďalšie vaše deti	
Deti, ktoré sú vám alebo Vášmu partnerovi/ke zverené do náhradnej starostlivosti (pokračovať otázkou 4b)	

4b. Ste s deťmi, ktoré sú vám zverené do náhradnej starostlivosti, v nejakom príbuzenskom vzťahu? Ak áno, v akom? (možnosť viacerých odpovedí; hodiace sa možnosti vyznačte krížikom)

	Vy	Váš partner/ka
Teta/strýko	☐	☐
Stará mama/starý otec	☐	☐
Sestra / brat	☐	☐
Nie sme v príbuzenskom vzťahu	☐	☐
Iné (uvedte)		

5. **Môžete prosím uviesť krstné meno a rok narodenia vašich detí, resp. detí vášho partnera/ky – aj tých, ktoré tu s vami nežijú?** (poznámka pre anketára: označte písmenom x: Ž – žena, M – muž, A - žije v spoločnej domácnosti, N - nežije v spoločnej domácnosti; vaše deti = vrátane spoločných s terajším partnerom/kou)

Deti	Krstné meno	Ž	M	A	N	Rok nar.	Krstné meno	Ž	M	A	N	Rok nar.
1.		☐	☐	☐	☐		5.	☐	☐	☐	☐	
2.		☐	☐	☐	☐		6.	☐	☐	☐	☐	
3.		☐	☐	☐	☐		7.	☐	☐	☐	☐	
4.		☐	☐	☐	☐		8.	☐	☐	☐	☐	

Poznámka pre anketára: nasledujúcu otázku položiť len v prípade, že v otázke 5 respondent/ka aspoň raz uviedol možnosť „N“ – nežijú v spoločnej domácnosti. Inak pokračovať otázkou 7.

6. **Ak máte deti (spoločné, Vaše, partnerove/partnerkine), ktoré s vami teraz nežijú, kde bývajú tieto deti?** (nie je potrebné čítať každú z možností, ale skontrolovať, či je celkový počet detí v tejto otázke rovnaký ako počet detí v otázke 5 – v stĺpci N.)

	Počet detí, ktorých sa daná možnosť týka	Z toho: deti do 18 rokov
U svojho druhého rodiča		
U iných príbuzných		
V študentskom internáte		
V detskom domove alebo reedukačnom zariadení		
V profesionálnej rodine		
U svojho priateľa / priateľky		
Iné (uved'te)		

7. **Očakávate teraz Vy alebo niektoré z dcér, ktoré s Vami bývajú, narodenie dieťaťa?** (vyznačte krížikom odpoveď pri každej z možností)

	Áno	Nie	Neviem/nemám dcéry
Ja/moja partnerka (ak je respondentom muž)	☐	☐	☐
Dcéra staršia ako 18 rokov	☐	☐	☐
Dcéra mladšia ako 18 rokov	☐	☐	☐

8. **V prípade, že by ste získali lepšie bývanie, je niekto ďalší okrem vášho partnera/ky a detí, kto by tam s Vami mal bývať? Ak áno, uveďte, v akom ste vzťahu a aký je vek tejto osoby/ osôb:** (položiť ako otvorenú otázku, možnosti ponúknuť len v prípade, že respondent/ka nevie odpovedať) Odpoveď označte krížikom.

	Áno	Vek osoby
Váš rodič	☐	
Váš súrodenec	☐	
Iná osoba (uved'te)	☐	
Rodič Vášho partnera/ky	☐	
Súrodenec Vášho partnera/ky	☐	

9. Stalo sa za posledných 6 mesiacov, že ste sa Vy alebo Vaše deti museli skryť alebo privolať pomoc kvôli násiliu zo strany vašich blízkych? (Prečítajte každú z možností, odpovede označte krížikom.)

	Stalo sa to raz	Stalo sa to viackrát	Nestalo sa to	Nechce odpovedať
Zo strany terajšieho partnera/ky	☐	☐	☐	☐
Zo strany bývalého partnera/ky	☐	☐	☐	☐
Zo strany iného blízkeho člena rodiny	☐	☐	☐	☐

VAŠE TERAJŠIE BÝVANIE

Teraz by sme sa radi opýtali na niektoré základné informácie o Vašom terajšom bývaní.

10. Ako dlho žijete v Košiciach? (k hodiacej sa možnosti uveďte počet – dní, mesiacov, rokov)

Ak ste tu niekoľko dní, uveďte, koľko:	Ak ste tu niekoľko rokov, uveďte, koľko:
Ak ste tu niekoľko mesiacov, uveďte, koľko:	Netýka sa, momentálne nebyvam priamo v Košiciach ☐

11. V akom type obydliia teraz bývate? Odpoveď označte krížikom.

Typ obydliia	X	Typ obydliia	X
Prístrešok v osade	☐	Záhradná chatka	☐
Karavan/iný mobilný prístrešok (napr. maringotka, stan,..)	☐	Byt/dom	☐
Útulok	☐	Vonku na ulici, v parku...	☐
Zariadenie núdzového bývania	☐	Odmietol/la odpovedať	☐
Ubytovňa	☐	Iné:	

12. Ako dlho bývate v tomto obydlií? (pri hodiacej sa možnosti uviesť počet)

Ak ste tu niekoľko dní, uveďte, koľko:	Ak ste tu niekoľko rokov, uveďte, koľko:
Ak ste tu niekoľko mesiacov, uveďte, koľko:	

13. Koľko izieb na bývanie (bez kuchyne, ak je samostatnou miestnosťou) tu má vaša rodina pre seba? (vypíšte počet; ak nemajú žiadnu izbu iba pre seba, napíšte 0):

Poznámka pre anketárov: nasledujúce otázky sa pýtajte len tých respondentov, ktorí bývajú v byte/dome alebo prístrešku v osade/záhradnej chatke (nie útulku, ZNB či ubytovni). Inak pokračujte otázkou 21.

14a. Máte v domácnosti k dispozícii štandardné pripojenie na elektrinu a plyn? (Položiť ako otvorenú otázku a odpoveď označte krížikom.)

	Elektrina	Plyn
Áno, máme štandardné pripojenie	☐	☐
Nie, nemáme štandardné pripojenie	☐	☐
Nie, nemáme vôbec pripojenie	☐	☐

Poznámka pre anketárov: Nasledujúcu otázku položiť len tým, ktorí v otázke 14a uviedli odpoveď „nie“, inak pokračovať otázkou 15.

14b. Povedali ste, že v domácnosti nevyužívate elektrinu a/alebo plyn. Prečo je to tak? (Položiť ako otvorenú otázku, hodiace sa možnosti vyznačiť krížikom; možnosť uviesť viacero odpovedí)

	Elektrina	Plyn
Nie je tu prípojka	☐	☐
Nemali sme záujem	☐	☐
Sme odpojení kvôli dlhom	☐	☐
Iné (uvedte)		

15. Máte v domácnosti k dispozícii zdroj pitnej vody? (položiť ako otvorenú otázku, možnosti spomenúť ako príklad a hodiace sa odpoveď označiť krížikom)

- Pripojenie na verejný vodovod
  Nemáme prístup k pitnej vode
 Vlastná studňa
  Iné (uvedte)
 Zdieľaný prístup k pitnej vode mimo obydli

16. Akým spôsobom máte v domácnosti zabezpečené vykurovanie? (položiť ako otvorenú otázku, možnosti spomenúť ako príklad a hodiace sa odpoveď označiť krížikom)

- Centrálné kúrenie
  Kachle
  Žiadne vykurovanie
 Vlastný kotol
  Iné (uvedte)
  Nevie/nechce odpovedať

17. Máte vo vašej domácnosti: (prečítajte každú z možností, odpoveď označte krížikom)

	Áno	Nie
Práčku	☐	☐
Toaletu	☐	☐
Vlhké steny	☐	☐
Plesne	☐	☐
Zatekajúcu strechu	☐	☐
Tienenie okien (žalúzie/závesy)	☐	☐
Dvere do príbytku, ktoré môžete zamknúť	☐	☐
Myši/potkany	☐	☐

18. Komu patrí byt či chatka, v ktorej teraz bývate? (ponúknuť ako príklad uvedené možnosti a hodiace sa odpoveď označiť krížikom)

	Byt/dom	Chatka
V spoločnom vlastníctve s manželom/kou		
Vo vlastníctve môjho partnera/ky		
Mestský nájomný byt		
Patrí našim príbuzným		
Patrí našim dobrým známym		
Patrí majiteľom, s ktorými sme sa pred nastáňovaním nepoznali a sme u nich v podnájme		
Neviem, komu patrí		
Nepatrí nikomu, stojí tu bez potrebných povolení		
Iné (vypíšte)		
Nechce odpovedať		

19. Koľko ďalších osôb, rodín, detí okrem vašej rodiny (vášho partnera/ky a detí) s vami ešte býva v tomto byte/chatke? (ak s nimi nebýva nikto ďalší, uviesť pri celkovom počte 0)

	Počet
Celkový počet osôb okrem vašej rodiny	
Z toho počet detí (do 18 rokov)	
Približný počet rodín okrem vašej rodiny (napr. vaša mama s partnerom, sestra s deťmi...)	

20. Koľko izieb má tento byt/chatka (aj s tými, kde bývajú iní ľudia okrem vašej rodiny – vás, vášho manžela, detí)? Vypíšte počet:

21. Aby ste boli chránení pred náhlym vystaňovaním, je dôležité mať platnú nájomnú zmluvu / zmluvu o ubytovaní. Máte teraz podpísanú nájomnú zmluvu? (Ak respondent/ka nemá podpísanú nájomnú zmluvu, pokračovať otázkou 23)

Áno Nie Nechce odpovedať Netýka sa

22. Ak máte podpísanú nájomnú zmluvu, ako dlho tu ešte podľa tejto zmluvy môžete bývať?

	Koľko (počet dní/týždňov...)
Niekoľko dní	
Niekoľko týždňov	
Niekoľko mesiacov	
Niekoľko rokov	

23. Ako by ste ohodnotili Vašu spokojnosť s terajším bývaním? Použite známky ako v škole od 1 po 5, kde 1 = veľmi spokojný a 5 = veľmi nespokojný. Odpoveď označte krížikom.

Veľmi spokojný 1 2 3 4 5 Veľmi nespokojný

24. Čo vám na vašom terajšom bývaní najviac prekáža? (položiť ako otvorenú otázku, v prípade odpovedí „nič“ a „neviem“ vyznačiť krížikom)

Prekážky:	☐ Nič
	☐ Neviem

25. Čo si myslíte, do akej miery by boli pre vás nasledujúce okolnosti prekážkou pri hľadaní podnájmu? (Prečítajte každú z možností a hodiace sa odpovede označte krížikom)

	0 – žiadna prekážka	1 – malá prekážka	2 – veľká prekážka
Nedostatok finančných prostriedkov			
Etnická príslušnosť			
Malé deti (do 3 rokov)			
viac ako 3 deti			
Iné (uved'te)			

HISTÓRIA BYTOVEJ NÚDZE RODINY

26. Vráťme sa prosím ešte na chvíľu do minulosti. Bývali ste s rodičmi, resp. aspoň s jedným z rodičov (nie v náhradnej rodine) nejakú časť detstva (do 18 rokov)? (Prečítať každú z možností)

	Áno (uviesť počet rokov)	Nie	Nevie / nechce odpovedať
V byte dome, v ktorom bývala iba vaša rodina (bez iných príbuzných/ známych)			
V squate/prístrešku v osade			
V zariadení pre rodiny v núdzi (útulok, zariadenie núdzového bývania, krízové stredisko...)			

27. Strávili ste nejakú časť svojho detstva mimo svojej pôvodnej rodiny (mimo rodiny, kde bol prítomný aspoň jeden z vašich rodičov)? Strávili ste nejakú časť detstva: (Prečítať každú z možností)

	Áno (uviesť počet rokov)	Nie	Nechce odpovedať
V detskom domove			
V profesionálnej rodine			
U príbuzných (napr. starých rodičov)			
U adoptívnych rodičov			
Iné (vypíšte, kde respondent/ka vyrastal/a)			

28. Mali ste v minulosti (po osamostatnení sa od rodičov, resp. odchode z detského domova): (prečítať každú z možností, odpoveď označte krížikom)

	Áno (uviesť rok, kedy naposledy)	Nie	Netýka sa, stále bývam u rodičov	Nevie/ nechce odpovedať
Vlastný byt/dom (s listom vlastníctva, príp. v bezpodielovom spoluvlastníctve)				
Prenajatý byt/dom na základe nájomnej zmluvy				
Bývanie v mestskom/obecnom byte				

29. Spomínate si na nejakú konkrétnu udalosť, alebo viaceré udalosti, ktoré spôsobili, že sa začali vaše problémy s bytovou núdzou? Čo to bolo? (položiť ako otvorenú otázku, len ak respondent/ka váha, prečítať niektoré odpovede ako príklad; možnosť vybrať najviac 3 odpovede)

- 1 – Majiteľ nám nepredĺžil nájom
- 2 – Strata zamestnania
- 3 – Rozpad manželstva / vzťahu
- 4 – Zdravotné problémy
- 5 – Odchod z rodičovského domu pre konflikty v rodine
- 6 – Návrat z väzenia
- 7 – Podvod, kvôli ktorému som prišiel/a o byt
- 8 – Už v detstve som žil/a v nevyhovujúcom bývaní
- 9 – Iné (uvedte)

30. A ako to bolo po narodení vášho prvého dieťaťa? Bývali ste niekedy s vaším dieťaťom/ deťmi v týchto typoch bývania? Ak áno, ako dlho? (Prečítať každú z možností a pri hodiaciach sa uviesť počet)

Typ bývania	Dĺžka v mesiacoch (ak sa to stalo viackrát, súhrnne za všetky obdobia)	Typ bývania	Dĺžka v mesiacoch (ak sa to stalo viackrát, súhrnne za všetky obdobia)
Ulica		Ubytovňa	
Prístrešok v osade		Chatka	
U známych/príbuzných		Útulok/ZNB/krízové stredisko	
Iné (uvedte)			

31. A ako dlho býva Vaša rodina v tomto obydľí /zariadení? (Zapísať počet rokov, alebo mesiacov)

Počet rokov:

Počet mesiacov:

32a. Zmenila sa nejako Vaša bytová situácia kvôli pandémie COVID-19? Ak áno, ako? (Prečítať každú z možností, hodiace sa vyznačiť krížikom)

- 1 - Áno, museli sme sa presťahovať inde
- 2 - Áno, hrozí nám vystažovanie kvôli dlhu, ktorý nám vznikol na nájomnom/poplatku za ubytovanie
- 3 - Áno, boli sme odpojení od energií
- 4 - Áno, prišli k nám bývať iní príbuzní/známi, ktorí stratili bývanie
- 5 - Áno, iné (uvedte)
- 6 - Nie, situácia sa nezmenila, bývame tak ako predtým
- 7 - Nevie/nechce odpovedať

Poznámka pre anketárov: Nasledujúcu otázku položiť len tým, ktorí v predchádzajúcej otázke uviedli možnosť 1.

32b. Ak ste sa museli presťahovať inde, o aký typ bývania išlo? (Uviesť ako príklad možnosti a hodiacu možnosť označiť krížikom)

- Nájomný byt
- Mestský byt
- Útulok/zariadenie núdzového bývania
- U príbuzných / známych
- Chatka / prístrešok v osade
- Vonku na ulici, v stane...
- Iné (uvedte)

33. Strávil ste Vy alebo váš partner/ka za posledné 3 roky nepretržite najmenej jeden mesiac: (prečítať každú z možností, odpoveď označte krížikom)

	Vy			Váš partner/ka (ak nemá partnera/ku, túto časť nevyplňať)		
	Áno	Nie	Nevie/nechce odpovedať	Áno	Nie	Nevie/nechce odpovedať
V zahraničí (inde ako ČR)						
Vo väzení						
Na protialkoholickom / protidrogovom liečení						
V nemocnici z dôvodu psychického ochorenia						
Vonku na ulici / v nocľahárni (kde sa dá iba prenocovať)						

NÁKLADY NA BÝVANIE, PRÍJMY A DLHY

Chceme sa tiež opýtať:

34. Koľko ste platili minulý mesiac za bývanie?

	Suma (EUR)	Nevie / nechce odpovedať
Len samotné nájomné/poplatok v zariadení, ubytovni		☐
Celkové náklady (spolu za nájom a energie)		☐

35. Boli ste v minulom mesiaci vy, alebo váš partner/ka (Prečítať každú z možností a hodiace sa odpovede označiť krížikom):

	Vy	Váš partner/ka
Pracujúci (na pracovnú zmluvu, alebo pravidelnú brigádu na základe písomnej dohody, nie s výplatom „na ruku“)	☐	☐
Živnostník / SZČO	☐	☐
Nezamestnaný/á – hľadajúci si prácu	☐	☐
Dobrovoľne nezamestnaný/á	☐	☐
Študent/ka	☐	☐
Na materskej / rodičovskej dovolenke	☐	☐
Na invalidnom dôchodku	☐	☐
Na (predčasnom) starobnom dôchodku	☐	☐
Iné (uved'te):	☐	☐

36a. Ak ste v predchádzajúcej otázke uviedli, že ste v minulom mesiaci Vy alebo Váš partner/ka boli pracujúci, o aký typ práce išlo? (Prečítať každú z možností, hodiace sa možnosti označiť krížikom.)

	Vy	Váš partner/ka
Netýka sa, ja ani môj partner/ka nie som pracujúci/ca	☐	☐
Plný úväzok (na pracovnú zmluvu)	☐	☐
Čiastočný úväzok (na pracovnú zmluvu)	☐	☐
Pravidelná brigáda (na základe písomnej dohody)	☐	☐
Nevie/nechce odpovedať	☐	☐

36b. Ak ste uviedli, že ste Vy alebo Váš partner/ka nezamestnaná/ý, ako dlho ste bez práce? (Uviesť počet rokov, alebo počet mesiacov)

	Vy	Váš partner/ka
Netýka sa, ja, ani môj partner/ka nie som nezamestnaný/á (pokračovať otázkou 37)		
Počet rokov		
Počet mesiacov		
Nevie/nechce odpovedať		

36c. Ste vy, resp. Váš partner/ka, v evidencii uchádzačov o zamestnanie na úrade práce?

(Odpoveď označte krížikom.)

	Vy	Váš partner/ka
Áno	☐	☐
Nie	☐	☐
Nevie/nechce odpovedať	☐	☐

37. Ktoré nasledujúce príjmy mala Vaša rodina v minulom mesiaci a aká bola ich výška? (prečítať každú z možností, hodiacu sa možnosť označte krížikom a uveďte výšku daného príjmu; nezabudnite vyplniť aj „celkom“ v závere tabuľky)

Typ príjmu	x	Výška v €	Typ príjmu	x	Výška v €
Zamestnanie (práca na zmluvu, pravidelná brigáda)	☐		Dávka v hmotnej núdzi	☐	
Výživné	☐		Príspevok na bývanie	☐	
Materská/ rodičovský príspevok	☐		Vdovský/vdovecký dôchodok	☐	
Prídavok na dieťa/ deti	☐		Kompenzačné príspevky (napr. na diétne stravovanie, na prepravu...)	☐	
Príspevok pre pestúna/na dieťa v pestúnskej starostlivosti	☐		Dávka v nezamestnanosti	☐	
Invalidný dôchodok	☐		Príspevok na osobnú asistenciu / opatrovanie	☐	
Starobný dôchodok	☐		Iné	☐	
Celkom					

38. Mala Vaša rodina v minulom mesiaci aj nejaký príjem z: (prečítať každú z možností a hodiace sa možnosti označiť krížikom)

	Áno	Nie	Nechce odpovedať
Príležitostných brigád			
Vykonávania osobnej asistencie (t. j. asistent, nie poberateľ príspevku na asistenciu)/ opatrovania osoby			
Práca bez zmluvy (s výplatom na ruku)			
Z aktivačných prác			
Z práce v sex-biznise kvôli zlej finančnej situácii Vašej rodiny			
Z predaja NotaBene			
Z odvozu surovín (kovy a iné) do zberných dvorov			
Zo žobrania			
Iné			

39a. Máte v súčasnosti nejaké dlžoby (okrem pôžičiek na zmluvu, ktoré pravidelne splácate)?

- 1 = áno, mám
2 = nie, nemám

Poznámka pre anketára: odpovedajú len respondenti, ktorí uviedli, že majú dlhy.

39b. Ak ste uviedli, že máte dlhy – komu dlžíte? (Prečítajte každú z možností, hodiace sa možnosti zakrúžkujte)

1 = V banke	6 = U mobilného operátora
2 = V nebankovke (Provident, Pohotovosť...)	7 = Na poplatkoch za komunálny odpad
3 = V dopravnom podniku	8 = Za bývanie – nájomné, kúrenie, voda...
4 = Na zdravotnom poistení	9 = U príbuzných, kamarátov, známych
5 = Na výživnom	10 = Iné dlžoby - aké:.....
11 = Neviem presne, u koho	99 = Nechce odpovedať

40. Máte teraz nejakú exekúciu alebo exekúcie? Odpoveď zakrúžkujte.

- 1 = áno, som v jednej exekúcii
2 = áno, som vo viacerých exekúciách
3 = nie, neviem o žiadnej exekúcii

ZDRAVIE A VYBRANÉ SOCIO-DEMOGRAFICKÉ ÚDAJE**41. Máte vy alebo niekto z členov vašej rodiny preukaz občana s ŤZP?** Hodiacu sa odpoveď zakrúžkujte.

- 1 = Vy
2 = Váš partner/ka
3 = Niektoré dieťa do 18 rokov, ktoré s Vami býva
4 = Niektoré dieťa do 18 rokov, ktoré s Vami nebýva
5 = Iný príbuzný/á, ktorý/á by sa s Vami v prípade ponuky bývania nasťahoval/a do bytu

42. Máte Vy alebo iný člen rodiny nejaké závažné a dlhodobé zdravotné problémy, vrátane problémov s duševným zdravím? Otázku položte ako otvorenú otázku, zakrúžkujte typ ochorenia a potom podčiarknite druh ochorenia. Len v prípade, ak by respondent/ka nevedel/a odpovedať, pomôžte prečítaním možností.

Áno, fyzické - *podčiarknite*: onkologické ochorenie, ochorenie srdca, ochorenia ciev, vysoký krvný tlak, cukrovka, poruchy imunity (alergie), och. obličiek, och. pľúc a dýchacích ciest, och. pečene, neurologické och., ochorenia pohybového aparátu, och. tráviaceho systému, kožné ochorenia, ochorenia zubov, ústnej dutiny, poruchy rovnováhy a koordinácie, tras, ťažkosti pri chôdzi, rany, omrzliny, chronické bolesti, porucha sluchu, bezzubosť, porucha zraku, TBC, žltáčka

Poznámka: kto a ak viac členov, aké ochorenia:

Áno, duševné - *podčiarknite*: depresia, schizofrénia, závislosť od návykových látok, iné psychické ochorenia

Poznámka: kto a ak viac členov, aké ochorenia:

Nie

43. Aké máte najvyššie dosiahnuté vzdelanie? Označte krížikom.

	Vy	Váš partner
Neukončené základné	☐	☐
Základná škola	☐	☐
Stredoškolské bez maturity (SOU)	☐	☐
Stredoškolské s maturitou	☐	☐
Vysokoškolské	☐	☐
Nevie/nechce odpovedať	☐	☐

44. Aký je váš vek a vek vášho partnera/ky? (Vypíšte.)

Váš vek:

Vek vášho partnera/ky:

45. Aká je vaša národnosť a národnosť vášho partnera/ky? (Možnosť označiť viacero odpovedí, hodiace sa možnosti označte krížikom)

	Vy	Váš partner/ka (ak žije s partnerom/kou)
Slovenská	☐	☐
Rómska	☐	☐
Maďarská	☐	☐
Iná (uvedte)		

46. Uvedte, prosím, iné rozhodujúce skutočnosti, ktoré považujete v súvislosti s Vašou bytovou a sociálnou situáciou za vhodné uviesť (napr. v akej časti mesta by ste určite nechceli bývať a dôvody):

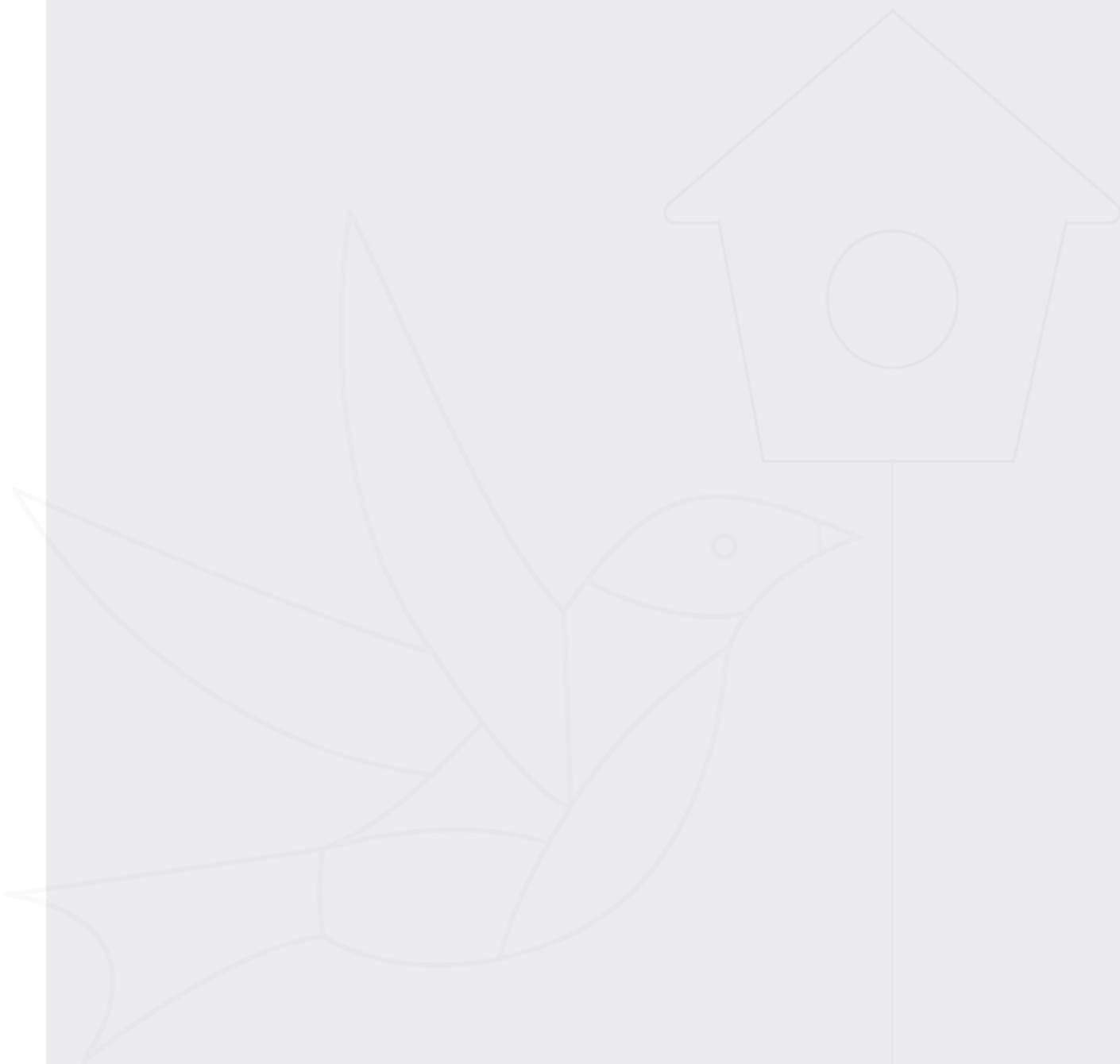
Ďakujeme za Vaše odpovede, čas a ochotu.

Podpis respondenta/ky

Kód a podpis anketára/ky

© 2021

Závěrečná správa z Registračného týždňa
rodín v bytovej núdzi v Košiciach

Hi-REKLAMA
REKLAMNÁ AGENTÚRA

Hlavný reklamný partner

 **Všetci
pre rodinu**

Isoland
Liechtenstein
Norway **Active
citizens fund**

Projekt 'Sprevádzame, podporujeme, bývate' je podporený z programu ACF – Slovakia, ktorý je financovaný z Finančného mechanizmu EHP 2014–2021. Správcom programu je Nadácia Ekopolis v partnerstve s Nadáciou otvorenej spoločnosti Bratislava a Karpatskou nadáciou